

ΕΣΤΙΑ

Παύλος
Π.
Στ.
ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

1878

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΛΑΥΡΕΙΟΥ
ΑΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας, 'Οδός Σαβίου, 6

1878

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πέμπτος Συνδρομή ἑτησίαν: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Δι' ἐπιγραφῆς ἔρχονται ἀπὸ 1 τανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ πέντε τετάρταις— Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6. 9 Ἀπριλίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΗΤΗΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΑΪΡΟΥ

θεοφιλες καιρης

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΑΪΡΟΥ

Πρὸς τὸν Κύριον Ἰωάννην Κυριακόν.

Φίλε καὶ ἀδελφε,

Ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸς φίλος ἡμῶν Ι. Σωφάνης ἐγνωστοποίησεν εἰς ἐμὲ τοῦ φιλογενοῦς ἐκείνου καὶ φιλομούσου ἀνδρός, τοῦ μακαρίτου θεοῦ σου, τὸν ἀπροσδόκητον θάνατον, καὶ τὴν αἰφνίδιον ἀπὸ Παρισίων ἀναχώρησίν σου.

Πόσον δὲ ἐγκαρδίον ἀληθῶς οὐδὲν καὶ θλίψιν ἐδοκίμασα, μόνος δύνασαι νὰ φαντασθῆς· διότι μόνος ἤξεύρεις καὶ ποίαν διάθεσιν εἶχον πρὸς τὸν μακαρίτην, καὶ ποίαν ἀδελφικὴν ἀγάπην σῶζω πρὸς σέ.

Ἄλλὰ, φίλε Ἰωάννη, αἱ τοιαῦται μάλιστα περιστάσεις ἀποδεικνύουσιν εἰς ἡμᾶς τὸ ἄστατον τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, τὸ βέβαιον τοῦ μέλλοντος βίου, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἀναθέτῃ ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας εἰς πράγμα, τὸ ὁποῖον μικρά τις ἀφορμὴ νὰ ἀνατρέψῃ δύναται. Ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα κατὰ νόον φέροντες, πρέπει νὰ παρηγορῶμεν αὐτοὶ ἑαυτούς· διότι κανεὶς δὲν δύναται νὰ παραμυθῆσθαι ἀληθῶς τὸν τεθλιμμένον, εἰμὴ αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀνατρέχων πάντοτε εἰς ἐκείνον, ὅστις ποτὲ βέβαια οὔτε τὸν ἐγκατέλιπεν, οὔτε εἶνε δυνατόν νὰ τὸν ἐγκαταλίπῃ.

Ἄν δὲν ἐγνώριζον ποίαν ψυχὴν ἔχεις, καὶ τίς εἶσαι, ἤθελον σὲ γράψαι περισσότερο, τώρα δὲ τοῦτο μόνον προσθέτω. Ἄν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξοικονομήσῃς τὰ ἀναγκαῖα ἐξοδὰ σου, ἐπέστρεψε εἰς Παρισίους διὰ νὰ τελειοποιηθῆς εἰς τὰ μαθήματά σου· εἰ δὲ καὶ τοῦτο εἶναι ἀνοικονόμητον, προσπάθησε, ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, νὰ ἐμβῆς εἰς τίμιόν τι καὶ ἐπωφελεὲς ἐπάγγελμα· διότι ἢ εἰς ἐπιωφελεῖ καὶ χρήσιμα ἔργα ἐνασχόλησις εἶναι μία τῶν κυριωτέρων εἰς τοιαύτας περιστάσεις παραμυθιῶν.

Ἡ φρόνησις, ἡ καρτερία καὶ πᾶσαι αἱ κατὰ θεὸν ἀρεταὶ εἰς τοιαύτους μάλιστα καιροὺς καταφαίνονται. Ἀνδρίζου λοιπόν, ἀγαπητὲ, κατὰ

πάντων τῶν ἐναντίων, καὶ ἔσο βέβαιος, ὅτι νικητὴς ἀναδεικνυόμενος θέλεις μάθει ἐμπράκτως νὰ ἐκτιμᾷς, ὡς πρέπει, τὸ κατὰ θεὸν φρονεῖν καὶ πολιτεύεσθαι.

Ἐν Λονδίῳ, 1843,

ὁ φίλος καὶ ἀδελφός σου

Ἰανουαρίου 14.

Θ. ΚΑΪΡΗΣ.

Ἡ κατωτέρω ἀφήγησις ἀπεσπασθὲν ἐκ τῶν ἀπὸ ἀλίγων ἡμερῶν δημοσιευθέντος 6' τόμου τῆς ἱστορίας ἀ' τοῦ οὐί-
μο τοῦ Βικτωρος Οὐγγῶ, ἢ δ' α' τόμος εἶνα ἤδη, ἀλλ' ὄχι ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, ἐκδόδομένος. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ὁ ἀλκινὸς ποιητὴς πραγματεύεται τὰ κατὰ τὴν τέλειον τοῦ πραξικοπήματος τῆς 2 Δεκεμβρίου, δι' οὗ ἀνήλθεν ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας Ναπολιὼν ὁ Γ' καὶ τὰ μετ' αὐτὸ μέχρι τῆς καταλύσεως τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ α' τόμος περιλαμβάνει δηλαδὴ τὰ ἔτη 1848 καὶ τὰ ἔτη 1849 καὶ τὰ ἔτη 1850 καὶ τὰ ἔτη 1851 καὶ τὰ ἔτη 1852 καὶ τὰ ἔτη 1853 καὶ τὰ ἔτη 1854 καὶ τὰ ἔτη 1855 καὶ τὰ ἔτη 1856 καὶ τὰ ἔτη 1857 καὶ τὰ ἔτη 1858 καὶ τὰ ἔτη 1859 καὶ τὰ ἔτη 1860 καὶ τὰ ἔτη 1861 καὶ τὰ ἔτη 1862 καὶ τὰ ἔτη 1863 καὶ τὰ ἔτη 1864 καὶ τὰ ἔτη 1865 καὶ τὰ ἔτη 1866 καὶ τὰ ἔτη 1867 καὶ τὰ ἔτη 1868 καὶ τὰ ἔτη 1869 καὶ τὰ ἔτη 1870 καὶ τὰ ἔτη 1871 καὶ τὰ ἔτη 1872 καὶ τὰ ἔτη 1873 καὶ τὰ ἔτη 1874 καὶ τὰ ἔτη 1875 καὶ τὰ ἔτη 1876 καὶ τὰ ἔτη 1877 καὶ τὰ ἔτη 1878 καὶ τὰ ἔτη 1879 καὶ τὰ ἔτη 1880 καὶ τὰ ἔτη 1881 καὶ τὰ ἔτη 1882 καὶ τὰ ἔτη 1883 καὶ τὰ ἔτη 1884 καὶ τὰ ἔτη 1885 καὶ τὰ ἔτη 1886 καὶ τὰ ἔτη 1887 καὶ τὰ ἔτη 1888 καὶ τὰ ἔτη 1889 καὶ τὰ ἔτη 1890 καὶ τὰ ἔτη 1891 καὶ τὰ ἔτη 1892 καὶ τὰ ἔτη 1893 καὶ τὰ ἔτη 1894 καὶ τὰ ἔτη 1895 καὶ τὰ ἔτη 1896 καὶ τὰ ἔτη 1897 καὶ τὰ ἔτη 1898 καὶ τὰ ἔτη 1899 καὶ τὰ ἔτη 1900 καὶ τὰ ἔτη 1901 καὶ τὰ ἔτη 1902 καὶ τὰ ἔτη 1903 καὶ τὰ ἔτη 1904 καὶ τὰ ἔτη 1905 καὶ τὰ ἔτη 1906 καὶ τὰ ἔτη 1907 καὶ τὰ ἔτη 1908 καὶ τὰ ἔτη 1909 καὶ τὰ ἔτη 1910 καὶ τὰ ἔτη 1911 καὶ τὰ ἔτη 1912 καὶ τὰ ἔτη 1913 καὶ τὰ ἔτη 1914 καὶ τὰ ἔτη 1915 καὶ τὰ ἔτη 1916 καὶ τὰ ἔτη 1917 καὶ τὰ ἔτη 1918 καὶ τὰ ἔτη 1919 καὶ τὰ ἔτη 1920 καὶ τὰ ἔτη 1921 καὶ τὰ ἔτη 1922 καὶ τὰ ἔτη 1923 καὶ τὰ ἔτη 1924 καὶ τὰ ἔτη 1925 καὶ τὰ ἔτη 1926 καὶ τὰ ἔτη 1927 καὶ τὰ ἔτη 1928 καὶ τὰ ἔτη 1929 καὶ τὰ ἔτη 1930 καὶ τὰ ἔτη 1931 καὶ τὰ ἔτη 1932 καὶ τὰ ἔτη 1933 καὶ τὰ ἔτη 1934 καὶ τὰ ἔτη 1935 καὶ τὰ ἔτη 1936 καὶ τὰ ἔτη 1937 καὶ τὰ ἔτη 1938 καὶ τὰ ἔτη 1939 καὶ τὰ ἔτη 1940 καὶ τὰ ἔτη 1941 καὶ τὰ ἔτη 1942 καὶ τὰ ἔτη 1943 καὶ τὰ ἔτη 1944 καὶ τὰ ἔτη 1945 καὶ τὰ ἔτη 1946 καὶ τὰ ἔτη 1947 καὶ τὰ ἔτη 1948 καὶ τὰ ἔτη 1949 καὶ τὰ ἔτη 1950 καὶ τὰ ἔτη 1951 καὶ τὰ ἔτη 1952 καὶ τὰ ἔτη 1953 καὶ τὰ ἔτη 1954 καὶ τὰ ἔτη 1955 καὶ τὰ ἔτη 1956 καὶ τὰ ἔτη 1957 καὶ τὰ ἔτη 1958 καὶ τὰ ἔτη 1959 καὶ τὰ ἔτη 1960 καὶ τὰ ἔτη 1961 καὶ τὰ ἔτη 1962 καὶ τὰ ἔτη 1963 καὶ τὰ ἔτη 1964 καὶ τὰ ἔτη 1965 καὶ τὰ ἔτη 1966 καὶ τὰ ἔτη 1967 καὶ τὰ ἔτη 1968 καὶ τὰ ἔτη 1969 καὶ τὰ ἔτη 1970 καὶ τὰ ἔτη 1971 καὶ τὰ ἔτη 1972 καὶ τὰ ἔτη 1973 καὶ τὰ ἔτη 1974 καὶ τὰ ἔτη 1975 καὶ τὰ ἔτη 1976 καὶ τὰ ἔτη 1977 καὶ τὰ ἔτη 1978 καὶ τὰ ἔτη 1979 καὶ τὰ ἔτη 1980 καὶ τὰ ἔτη 1981 καὶ τὰ ἔτη 1982 καὶ τὰ ἔτη 1983 καὶ τὰ ἔτη 1984 καὶ τὰ ἔτη 1985 καὶ τὰ ἔτη 1986 καὶ τὰ ἔτη 1987 καὶ τὰ ἔτη 1988 καὶ τὰ ἔτη 1989 καὶ τὰ ἔτη 1990 καὶ τὰ ἔτη 1991 καὶ τὰ ἔτη 1992 καὶ τὰ ἔτη 1993 καὶ τὰ ἔτη 1994 καὶ τὰ ἔτη 1995 καὶ τὰ ἔτη 1996 καὶ τὰ ἔτη 1997 καὶ τὰ ἔτη 1998 καὶ τὰ ἔτη 1999 καὶ τὰ ἔτη 2000 καὶ τὰ ἔτη 2001 καὶ τὰ ἔτη 2002 καὶ τὰ ἔτη 2003 καὶ τὰ ἔτη 2004 καὶ τὰ ἔτη 2005 καὶ τὰ ἔτη 2006 καὶ τὰ ἔτη 2007 καὶ τὰ ἔτη 2008 καὶ τὰ ἔτη 2009 καὶ τὰ ἔτη 2010 καὶ τὰ ἔτη 2011 καὶ τὰ ἔτη 2012 καὶ τὰ ἔτη 2013 καὶ τὰ ἔτη 2014 καὶ τὰ ἔτη 2015 καὶ τὰ ἔτη 2016 καὶ τὰ ἔτη 2017 καὶ τὰ ἔτη 2018 καὶ τὰ ἔτη 2019 καὶ τὰ ἔτη 2020 καὶ τὰ ἔτη 2021 καὶ τὰ ἔτη 2022 καὶ τὰ ἔτη 2023 καὶ τὰ ἔτη 2024 καὶ τὰ ἔτη 2025 καὶ τὰ ἔτη 2026 καὶ τὰ ἔτη 2027 καὶ τὰ ἔτη 2028 καὶ τὰ ἔτη 2029 καὶ τὰ ἔτη 2030 καὶ τὰ ἔτη 2031 καὶ τὰ ἔτη 2032 καὶ τὰ ἔτη 2033 καὶ τὰ ἔτη 2034 καὶ τὰ ἔτη 2035 καὶ τὰ ἔτη 2036 καὶ τὰ ἔτη 2037 καὶ τὰ ἔτη 2038 καὶ τὰ ἔτη 2039 καὶ τὰ ἔτη 2040 καὶ τὰ ἔτη 2041 καὶ τὰ ἔτη 2042 καὶ τὰ ἔτη 2043 καὶ τὰ ἔτη 2044 καὶ τὰ ἔτη 2045 καὶ τὰ ἔτη 2046 καὶ τὰ ἔτη 2047 καὶ τὰ ἔτη 2048 καὶ τὰ ἔτη 2049 καὶ τὰ ἔτη 2050 καὶ τὰ ἔτη 2051 καὶ τὰ ἔτη 2052 καὶ τὰ ἔτη 2053 καὶ τὰ ἔτη 2054 καὶ τὰ ἔτη 2055 καὶ τὰ ἔτη 2056 καὶ τὰ ἔτη 2057 καὶ τὰ ἔτη 2058 καὶ τὰ ἔτη 2059 καὶ τὰ ἔτη 2060 καὶ τὰ ἔτη 2061 καὶ τὰ ἔτη 2062 καὶ τὰ ἔτη 2063 καὶ τὰ ἔτη 2064 καὶ τὰ ἔτη 2065 καὶ τὰ ἔτη 2066 καὶ τὰ ἔτη 2067 καὶ τὰ ἔτη 2068 καὶ τὰ ἔτη 2069 καὶ τὰ ἔτη 2070 καὶ τὰ ἔτη 2071 καὶ τὰ ἔτη 2072 καὶ τὰ ἔτη 2073 καὶ τὰ ἔτη 2074 καὶ τὰ ἔτη 2075 καὶ τὰ ἔτη 2076 καὶ τὰ ἔτη 2077 καὶ τὰ ἔτη 2078 καὶ τὰ ἔτη 2079 καὶ τὰ ἔτη 2080 καὶ τὰ ἔτη 2081 καὶ τὰ ἔτη 2082 καὶ τὰ ἔτη 2083 καὶ τὰ ἔτη 2084 καὶ τὰ ἔτη 2085 καὶ τὰ ἔτη 2086 καὶ τὰ ἔτη 2087 καὶ τὰ ἔτη 2088 καὶ τὰ ἔτη 2089 καὶ τὰ ἔτη 2090 καὶ τὰ ἔτη 2091 καὶ τὰ ἔτη 2092 καὶ τὰ ἔτη 2093 καὶ τὰ ἔτη 2094 καὶ τὰ ἔτη 2095 καὶ τὰ ἔτη 2096 καὶ τὰ ἔτη 2097 καὶ τὰ ἔτη 2098 καὶ τὰ ἔτη 2099 καὶ τὰ ἔτη 2100 καὶ τὰ ἔτη 2101 καὶ τὰ ἔτη 2102 καὶ τὰ ἔτη 2103 καὶ τὰ ἔτη 2104 καὶ τὰ ἔτη 2105 καὶ τὰ ἔτη 2106 καὶ τὰ ἔτη 2107 καὶ τὰ ἔτη 2108 καὶ τὰ ἔτη 2109 καὶ τὰ ἔτη 2110 καὶ τὰ ἔτη 2111 καὶ τὰ ἔτη 2112 καὶ τὰ ἔτη 2113 καὶ τὰ ἔτη 2114 καὶ τὰ ἔτη 2115 καὶ τὰ ἔτη 2116 καὶ τὰ ἔτη 2117 καὶ τὰ ἔτη 2118 καὶ τὰ ἔτη 2119 καὶ τὰ ἔτη 2120 καὶ τὰ ἔτη 2121 καὶ τὰ ἔτη 2122 καὶ τὰ ἔτη 2123 καὶ τὰ ἔτη 2124 καὶ τὰ ἔτη 2125 καὶ τὰ ἔτη 2126 καὶ τὰ ἔτη 2127 καὶ τὰ ἔτη 2128 καὶ τὰ ἔτη 2129 καὶ τὰ ἔτη 2130 καὶ τὰ ἔτη 2131 καὶ τὰ ἔτη 2132 καὶ τὰ ἔτη 2133 καὶ τὰ ἔτη 2134 καὶ τὰ ἔτη 2135 καὶ τὰ ἔτη 2136 καὶ τὰ ἔτη 2137 καὶ τὰ ἔτη 2138 καὶ τὰ ἔτη 2139 καὶ τὰ ἔτη 2140 καὶ τὰ ἔτη 2141 καὶ τὰ ἔτη 2142 καὶ τὰ ἔτη 2143 καὶ τὰ ἔτη 2144 καὶ τὰ ἔτη 2145 καὶ τὰ ἔτη 2146 καὶ τὰ ἔτη 2147 καὶ τὰ ἔτη 2148 καὶ τὰ ἔτη 2149 καὶ τὰ ἔτη 2150 καὶ τὰ ἔτη 2151 καὶ τὰ ἔτη 2152 καὶ τὰ ἔτη 2153 καὶ τὰ ἔτη 2154 καὶ τὰ ἔτη 2155 καὶ τὰ ἔτη 2156 καὶ τὰ ἔτη 2157 καὶ τὰ ἔτη 2158 καὶ τὰ ἔτη 2159 καὶ τὰ ἔτη 2160 καὶ τὰ ἔτη 2161 καὶ τὰ ἔτη 2162 καὶ τὰ ἔτη 2163 καὶ τὰ ἔτη 2164 καὶ τὰ ἔτη 2165 καὶ τὰ ἔτη 2166 καὶ τὰ ἔτη 2167 καὶ τὰ ἔτη 2168 καὶ τὰ ἔτη 2169 καὶ τὰ ἔτη 2170 καὶ τὰ ἔτη 2171 καὶ τὰ ἔτη 2172 καὶ τὰ ἔτη 2173 καὶ τὰ ἔτη 2174 καὶ τὰ ἔτη 2175 καὶ τὰ ἔτη 2176 καὶ τὰ ἔτη 2177 καὶ τὰ ἔτη 2178 καὶ τὰ ἔτη 2179 καὶ τὰ ἔτη 2180 καὶ τὰ ἔτη 2181 καὶ τὰ ἔτη 2182 καὶ τὰ ἔτη 2183 καὶ τὰ ἔτη 2184 καὶ τὰ ἔτη 2185 καὶ τὰ ἔτη 2186 καὶ τὰ ἔτη 2187 καὶ τὰ ἔτη 2188 καὶ τὰ ἔτη 2189 καὶ τὰ ἔτη 2190 καὶ τὰ ἔτη 2191 καὶ τὰ ἔτη 2192 καὶ τὰ ἔτη 2193 καὶ τὰ ἔτη 2194 καὶ τὰ ἔτη 2195 καὶ τὰ ἔτη 2196 καὶ τὰ ἔτη 2197 καὶ τὰ ἔτη 2198 καὶ τὰ ἔτη 2199 καὶ τὰ ἔτη 2200 καὶ τὰ ἔτη 2201 καὶ τὰ ἔτη 2202 καὶ τὰ ἔτη 2203 καὶ τὰ ἔτη 2204 καὶ τὰ ἔτη 2205 καὶ τὰ ἔτη 2206 καὶ τὰ ἔτη 2207 καὶ τὰ ἔτη 2208 καὶ τὰ ἔτη 2209 καὶ τὰ ἔτη 2210 καὶ τὰ ἔτη 2211 καὶ τὰ ἔτη 2212 καὶ τὰ ἔτη 2213 καὶ τὰ ἔτη 2214 καὶ τὰ ἔτη 2215 καὶ τὰ ἔτη 2216 καὶ τὰ ἔτη 2217 καὶ τὰ ἔτη 2218 καὶ τὰ ἔτη 2219 καὶ τὰ ἔτη 2220 καὶ τὰ ἔτη 2221 καὶ τὰ ἔτη 2222 καὶ τὰ ἔτη 2223 καὶ τὰ ἔτη 2224 καὶ τὰ ἔτη 2225 καὶ τὰ ἔτη 2226 καὶ τὰ ἔτη 2227 καὶ τὰ ἔτη 2228 καὶ τὰ ἔτη 2229 καὶ τὰ ἔτη 2230 καὶ τὰ ἔτη 2231 καὶ τὰ ἔτη 2232 καὶ τὰ ἔτη 2233 καὶ τὰ ἔτη 2234 καὶ τὰ ἔτη 2235 καὶ τὰ ἔτη 2236 καὶ τὰ ἔτη 2237 καὶ τὰ ἔτη 2238 καὶ τὰ ἔτη 2239 καὶ τὰ ἔτη 2240 καὶ τὰ ἔτη 2241 καὶ τὰ ἔτη 2242 καὶ τὰ ἔτη 2243 καὶ τὰ ἔτη 2244 καὶ τὰ ἔτη 2245 καὶ τὰ ἔτη 2246 καὶ τὰ ἔτη 2247 καὶ τὰ ἔτη 2248 καὶ τὰ ἔτη 2249 καὶ τὰ ἔτη 2250 καὶ τὰ ἔτη 2251 καὶ τὰ ἔτη 2252 καὶ τὰ ἔτη 2253 καὶ τὰ ἔτη 2254 καὶ τὰ ἔτη 2255 καὶ τὰ ἔτη 2256 καὶ τὰ ἔτη 2257 καὶ τὰ ἔτη 2258 καὶ τὰ ἔτη 2259 καὶ τὰ ἔτη 2260 καὶ τὰ ἔτη 2261 καὶ τὰ ἔτη 2262 καὶ τὰ ἔτη 2263 καὶ τὰ ἔτη 2264 καὶ τὰ ἔτη 2265 καὶ τὰ ἔτη 2266 καὶ τὰ ἔτη 2267 καὶ τὰ ἔτη 2268 καὶ τὰ ἔτη 2269 καὶ τὰ ἔτη 2270 καὶ τὰ ἔτη 2271 καὶ τὰ ἔτη 2272 καὶ τὰ ἔτη 2273 καὶ τὰ ἔτη 2274 καὶ τὰ ἔτη 2275 καὶ τὰ ἔτη 2276 καὶ τὰ ἔτη 2277 καὶ τὰ ἔτη 2278 καὶ τὰ ἔτη 2279 καὶ τὰ ἔτη 2280 καὶ τὰ ἔτη 2281 καὶ τὰ ἔτη 2282 καὶ τὰ ἔτη 2283 καὶ τὰ ἔτη 2284 καὶ τὰ ἔτη 2285 καὶ τὰ ἔτη 2286 καὶ τὰ ἔτη 2287 καὶ τὰ ἔτη 2288 καὶ τὰ ἔτη 2289 καὶ τὰ ἔτη 2290 καὶ τὰ ἔτη 2291 καὶ τὰ ἔτη 2292 καὶ τὰ ἔτη 2293 καὶ τὰ ἔτη 2294 καὶ τὰ ἔτη 2295 καὶ τὰ ἔτη 2296 καὶ τὰ ἔτη 2297 καὶ τὰ ἔτη 2298 καὶ τὰ ἔτη 2299 καὶ τὰ ἔτη 2300 καὶ τὰ ἔτη 2301 καὶ τὰ ἔτη 2302 καὶ τὰ ἔτη 2303 καὶ τὰ ἔτη 2304 καὶ τὰ ἔτη 2305 καὶ τὰ ἔτη 2306 καὶ τὰ ἔτη 2307 καὶ τὰ ἔτη 2308 καὶ τὰ ἔτη 2309 καὶ τὰ ἔτη 2310 καὶ τὰ ἔτη 2311 καὶ τὰ ἔτη 2312 καὶ τὰ ἔτη 2313 καὶ τὰ ἔτη 2314 καὶ τὰ ἔτη 2315 καὶ τὰ ἔτη 2316 καὶ τὰ ἔτη 2317 καὶ τὰ ἔτη 2318 καὶ τὰ ἔτη 2319 καὶ τὰ ἔτη 2320 καὶ τὰ ἔτη 2321 καὶ τὰ ἔτη 2322 καὶ τὰ ἔτη 2323 καὶ τὰ ἔτη 2324 καὶ τὰ ἔτη 2325 καὶ τὰ ἔτη 2326 καὶ τὰ ἔτη 2327 καὶ τὰ ἔτη 2328 καὶ τὰ ἔτη 2329 καὶ τὰ ἔτη 2330 καὶ τὰ ἔτη 2331 καὶ τὰ ἔτη 2332 καὶ τὰ ἔτη 2333 καὶ τὰ ἔτη 2334 καὶ τὰ ἔτη 2335 καὶ τὰ ἔτη 2336 καὶ τὰ ἔτη 2337 καὶ τὰ ἔτη 2338 καὶ τὰ ἔτη 2339 καὶ τὰ ἔτη 2340 καὶ τὰ ἔτη 2341 καὶ τὰ ἔτη 2342 καὶ τὰ ἔτη 2343 καὶ τὰ ἔτη 2344 καὶ τὰ ἔτη 2345 καὶ τὰ ἔτη 2346 καὶ τὰ ἔτη 2347 καὶ τὰ ἔτη 2348 καὶ τὰ ἔτη 2349 καὶ τὰ ἔτη 2350 καὶ τὰ ἔτη 2351 καὶ τὰ ἔτη 2352 καὶ τὰ ἔτη 2353 καὶ τὰ ἔτη 2354 καὶ τὰ ἔτη 2355 καὶ τὰ ἔτη 2356 καὶ τὰ ἔτη 2357 καὶ τὰ ἔτη 2358 καὶ τὰ ἔτη 2359 καὶ τὰ ἔτη 2360 καὶ τὰ ἔτη 2361 καὶ τὰ ἔτη 2362 καὶ τὰ ἔτη 2363 καὶ τὰ ἔτη 2364 καὶ τὰ ἔτη 2365 καὶ τὰ ἔτη 2366 καὶ τὰ ἔτη 2367 καὶ τὰ ἔτη 2368 καὶ τὰ ἔτη 2369 καὶ τὰ ἔτη 2370 καὶ τὰ ἔτη 2371 καὶ τὰ ἔτη 2372 καὶ τὰ ἔτη 2373 καὶ τὰ ἔτη 2374 καὶ τὰ ἔτη 2375 καὶ τὰ ἔτη 2376 καὶ τὰ ἔτη 2377 καὶ τὰ ἔτη 2378 καὶ τὰ ἔτη 2379 καὶ τὰ ἔτη 2380 καὶ τὰ ἔτη 2381 καὶ τὰ ἔτη 2382 καὶ τὰ ἔτη 2383 καὶ τὰ ἔτη 2384 καὶ τὰ ἔτη 2385 καὶ τὰ ἔτη 2386 καὶ τὰ ἔτη 2387 καὶ τὰ ἔτη 2388 καὶ τὰ ἔτη 2389 καὶ τὰ ἔτη 2390 καὶ τὰ ἔτη 2391 καὶ τὰ ἔτη 2392 καὶ τὰ ἔτη 2393 καὶ τὰ ἔτη 2394 καὶ τὰ ἔτη 2395 καὶ τὰ ἔτη 2396 καὶ τὰ ἔτη 2397 καὶ τὰ ἔτη 2398 καὶ τὰ ἔτη 2399 καὶ τὰ ἔτη 2400 καὶ τὰ ἔτη 2401 καὶ τὰ ἔτη 2402 καὶ τὰ ἔτη 2403 καὶ τὰ ἔτη 2404 καὶ τὰ ἔτη 2405 καὶ τὰ ἔτη 2406 καὶ τὰ ἔτη 2407 καὶ τὰ ἔτη 2408 καὶ τὰ ἔτη 2409 καὶ τὰ ἔτη 2410 καὶ τὰ ἔτη 2411 καὶ τὰ ἔτη 2412 καὶ τὰ ἔτη 2413 καὶ τὰ ἔτη 2414 καὶ τὰ ἔτη 2415 καὶ τὰ ἔτη 2416 καὶ τὰ ἔτη 2417 καὶ τὰ ἔτη 2418 καὶ τὰ ἔτη 2419 καὶ τὰ ἔτη 2420 καὶ τὰ ἔτη 2421 καὶ τὰ ἔτη 2422 καὶ τὰ ἔτη 2423 καὶ τὰ ἔτη 2424 καὶ τὰ ἔτη 2425 καὶ τὰ ἔτη 2426 καὶ τὰ ἔτη 2427 καὶ τὰ ἔτη 2428 καὶ τὰ ἔτη 2429 καὶ τὰ ἔτη 2430 καὶ τὰ ἔτη 2431 καὶ τὰ ἔτη 2432 καὶ τὰ ἔτη 2433 καὶ τὰ ἔτη 2434 καὶ τὰ ἔτη 2435 καὶ τὰ ἔτη 2436 καὶ τὰ ἔτη 2437 καὶ τὰ ἔτη 2438 καὶ τὰ ἔτη 2439 καὶ τὰ ἔτη 2440 καὶ τὰ ἔτη 2441 καὶ τὰ ἔτη 2442 καὶ τὰ ἔτη 2443 καὶ τὰ ἔτη 2444 καὶ τὰ ἔτη 2445 καὶ τὰ ἔτη 2446 καὶ τὰ ἔτη 2447 καὶ τὰ ἔτη 2448 καὶ τὰ ἔτη 2449 καὶ τὰ ἔτη 2450 καὶ τὰ ἔτη 2451 καὶ τὰ ἔτη 2452 καὶ τὰ ἔτη 2453 καὶ τὰ ἔτη 2454 καὶ τὰ ἔτη 2455 καὶ τὰ ἔτη 2456 καὶ τὰ ἔτη 2457 καὶ τὰ ἔτη 2458 καὶ τὰ ἔτη 2459 καὶ τὰ ἔτη 2460 καὶ τὰ ἔτη 2461 καὶ τὰ ἔτη 2462 καὶ τὰ ἔτη 2463 καὶ τὰ ἔτη 2464 καὶ τὰ ἔτη 2465 καὶ τὰ ἔτη 2466 καὶ τὰ ἔτη 2467 καὶ τὰ ἔτη 2468 καὶ τὰ ἔτη 2469 καὶ τὰ ἔτη 2470 καὶ τὰ ἔτη 2471 καὶ τὰ ἔτη 2472 καὶ τὰ ἔτη 2473 καὶ τὰ ἔτη 2474 καὶ τὰ ἔτη 2475 καὶ τὰ ἔτη 2476 καὶ τὰ ἔτη 2477 καὶ τὰ ἔτη 2478 καὶ τὰ ἔτη 2479 καὶ τὰ ἔτη 2480 καὶ τὰ ἔτη 2481 καὶ τὰ ἔτη 2482 καὶ τὰ ἔτη 2483 καὶ τὰ ἔτη 2484 καὶ τὰ ἔτη 2485 καὶ τὰ ἔτη 2486 καὶ τὰ ἔτη 2487 καὶ τὰ ἔτη 2488 καὶ τὰ ἔτη 2489 καὶ τὰ ἔτη 2490 καὶ τὰ ἔτη 2491 καὶ τὰ ἔτη 2492 καὶ τὰ ἔτη 2493 καὶ τὰ ἔτη 2494 καὶ τὰ ἔτη 2495 καὶ τὰ ἔτη 2496 καὶ τὰ ἔτη 2497 καὶ τὰ ἔτη 2498 καὶ τὰ ἔτη 2499 καὶ τὰ ἔτη 2500 καὶ τὰ ἔτη 2501 καὶ τὰ ἔτη 2502 καὶ τὰ ἔτη 2503 καὶ τὰ ἔτη 2504 καὶ τὰ ἔτη 2505 καὶ τὰ ἔτη 2506 καὶ τὰ ἔτη 2507 καὶ τὰ ἔτη 2508 καὶ τὰ ἔτη 2509 καὶ τὰ ἔτη 2510 καὶ τὰ ἔτη 2511 καὶ τὰ ἔτη 2512 καὶ τὰ ἔτη 2513 καὶ τὰ ἔτη 2514 καὶ τὰ ἔτη 2515 καὶ τὰ ἔτη 2516 καὶ τὰ ἔτη 2517 καὶ τὰ ἔτη 2518 καὶ τὰ ἔτη 2519 καὶ τὰ ἔτη 2520 καὶ τὰ ἔτη 2521 καὶ τὰ ἔτη 2522 καὶ τὰ ἔτη 2523 καὶ τὰ ἔτη 2524 καὶ τὰ ἔτη 2525 καὶ τὰ ἔτη 2526 καὶ τὰ ἔτη 2527 καὶ τὰ ἔτη 2528 καὶ τὰ ἔτη 2529 καὶ τὰ ἔτη 2530 καὶ τὰ ἔτη 2531 καὶ τὰ ἔτη 2532 καὶ τὰ ἔτη 2533 καὶ τὰ ἔτη 2534 καὶ τὰ ἔτη 2535 καὶ τὰ ἔτη 2536 καὶ τὰ ἔτη 2537 καὶ τὰ ἔτη 2538 καὶ τὰ ἔτη 2539 καὶ τὰ ἔτη 2540 καὶ τὰ ἔτη 2541 καὶ τὰ ἔτη 2542 καὶ τὰ ἔτη 2543 καὶ τὰ ἔτη 2544 καὶ τὰ ἔτη 2545 καὶ τὰ ἔτη 2546 καὶ τὰ ἔτη 2547 καὶ τὰ ἔτη 2548 καὶ τὰ ἔτη 2549 καὶ τὰ ἔτη 2550 καὶ τὰ ἔτη 2551 καὶ τὰ ἔτη 2552 καὶ τὰ ἔτη 2553 κα

κείνων της Ισημερίας, καθ' ἣν αἰσθάνεται τις τὸ θάλαττον τῆς ληγοῦσης ὥρας τοῦ ἔτους· ἂν δ' χειμῶν εὐρίσκεται περὶ τὰ τέλη του, ἀκούεις ἐρχόμενον τῆς ἀνοίξεως τὸ ἄσμα, ἂν τὸ θέρος σθύνεται, διακρίνεις εἰς τὸν δαίμοντα τὸ μείδιμα τὸ ἀόριστον τοῦ φθινοπώρου.

Ὁ ἄνεμος κατεπράβη καὶ καθίστα ἁρμονικούς τοὺς γλυκεῖς ἐκείνους ἤχους, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν ψίθυρον τῆς παιδίας. Τὸ ἀπήχημα τῶν κωδωνίσκων ἐνόμιζες ὅτι κατεβαυκάλει τὸν θόμβον τῶν μελισσῶν· συνηγνῶντο πρὸς τοὺς πρώτους βότρυας αἱ τελευταῖαι χρυσαλλίδες. Ἦνε κράμα ἢ ὥρα αὐτῆ τοῦ ἔτους χαράς ἐπὶ τῆ ζωῆ καὶ λύπης ἀσυνειδήτου διὰ τὸν μετ' ὀλίγον θάνατον. Ἦτο ἀνέφορος ἢ ἠδύτης τοῦ θάλπου τοῦ ἡλιακοῦ. Ἦθλεπες ἐκεῖ λαμπρὰς γαίας, ἃς εἶχε διασχίσει τὸ ἄροτρον καὶ στέγας ἐντίμους γεωργῶν, ἔβλεπες τὰ δένδρα νὰ σκιάζωσι τὴν χλόην ἣτις ἐξεταίνεται ὑπὸ τοῦ κλάδου των. Ἐρυκῶντο οἱ ἕσες ὅπως εἰς τὰ Γαωργικά τοῦ Βοργιλίου καὶ ἐχρῶντο αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες τὸν καπνὸν τὸν ἀποθρόσκοντα ἀπὸ τῶν ἀγροτικῶν οἰκίσκων. Ἦκούοντο μακρὰν ῥυθμικῶς κρατοῦντες ἄκμωνες· ἐμιγνύετο δ' ῥυθμὸς τῆς ἐργασίας πρὸς τὴν ἁρμονίαν τῆς φύσεως. Ἐγὼ ἐσυλλογιζόμην. Ἦτο ἡσυχος καὶ θαυμασία ἢ παιδία· ὁ γλαυκὸς οὐρανὸς ἐπερείδετο ἐπὶ χαρίζοντος κύκλου λοφίσκων. Ἦκούετο μακρὰν τῶν πτηνῶν τὸ κελάδημα καὶ πλησίον μου αἱ φωναὶ τῶν παιδίων ὡς δύο ἄσματ' ἀγγέλων ἀναμίζ. Ἦ γενικὴ διαύγεια εἶχε περιβάσει καὶ ἐμὲ καὶ διήγαγεν αὐγὴν ἐν τῇ ψυχῇ μου ἢ χάρις ἐκείνη καὶ ἐκείνο τὸ μεγαλεῖον.

Ἄφνης ἠρώτησέ τις τῶν συνοδοιπόρων·

—Τὴ μέρος εἶνε τοῦτο;

Ἄλλος δὲ τις ἀπῆντησεν·

—Τὸ Σεδάν.

Ἐφρικίασα.

Ἦτο λοιπὸν τάφος ὁ παράδεισος ἐκεῖνος.

Ἐστράφη καὶ παρετήρησα. Ἦτο στρογγύλη ἢ κοιλὰς καὶ θαυοὺλῃ ὡς κρατήρ. Ὁ ποταμὸς σκολιὸς καὶ ἐλικουσιδὴς μοῖ ἐφάνη ὡς ὕψος. Οἱ ὑψηλοὶ λόφοι ὑπερτεθειμένοι δ' εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου περιεκύκλωνον τὸ χωρίον ὡς τριπλοῦν ἀπὸρθητον τεῖχος. Ἄν εἰσῆρξαι ἐκεῖ ἐμνευεθὲν διὰ πάντος κεκλεισμένον. Ἦ ἀνιὰ ἐκείνη χλόη ἐνόμιζες ἦτο προέκτασις τοῦ Μέλανος Ἀρμού, ἣτις κατελάμβανεν ἅπαντα τὰ ὑψώματα καὶ ἐγάνετο εἰς τὸν ὀρίζοντα ὡς τις ὑπερμεγέθους παγίς, ἣν δὲν ἠδύνατό τις νὰ διαφύγῃ. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε, τὰ πτηνὰ ἐκελάδουν, οἱ ἀμαξήλαται διήρχοντο συρίζοντες· ἦσαν ἰδῶ καὶ ἐκεῖ πρόβατα, ἀρνία, περιστέραι. Ἐφρισσον καὶ ἐψιθύριζον τὰ φυλλάματα. Τὰ χόρτα ἦσαν πλήρη ἀνθέων. Ἦτο φοβερόν.

Ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον ἐπὶ τῆς κοιλιάδος ταύτης τρέμουσαν τὴν πυρρινὴν ῥιμφαίαν τοῦ ἀγγέλου.

Ἦ λέξις αὕτη, Σεδάν, ἦτο δι' ἐμὲ ὡς νὰ ἐσχίζετο τὸ παραπέτασμα. Τὸ τοπεῖον κατέστη αἰφνης τραγικόν. Οἱ ἀόριστοι ἐκείνοι ὀφθαλμοί, οὓς ὁ φλοιὸς σχηματίζει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων ἐκύτταζον τί; Κάτι τι φοβερόν καὶ μυστηριώδες.

Ἦκεῖ λοιπὸν, ἐκεῖ, πρὸ δεκατριῶν περίπου μηνῶν, εἶχε καταλήξει τὸ τερατώδες σύμβαμα τῆς 2 Δεκεμβρίου. Φρικιώδης πτώσις.

Τὰ ζοφερά τῆς μοίρας δραμολογία εἶνε ἀδύνατον νὰ τὰ μελετήσῃ τις χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ἐνδόμυχον, ἐγκάρδιον στενοχωρίαν.

Ἦ

Τῇ 31 Αὐγούστου 1870 εὐρέθη μία στρατιὰ συνηγμένη καὶ σχεδὸν μαζεμένη ὑπὸ τὰ τεῖχη τοῦ Σεδάν, εἰς τὴν θέσιν τὴν καλουμένην τὸ θαυοὺλωμα τοῦ Γίνονη. Ἦ στρατιὰ αὕτη ἦτο ἢ γαλλικὴ· εἰκοσιεννέα ταξιαρχαί, δεκαπέντε μεραρχαί, τέσσαρα σώματα, ἐννενηκοντακισχιλιοὶ ἄνδρες. Καὶ εὐρέθη ἐκεῖ ἢ στρατιὰ ἐκείνη χωρὶς νὰ ἠξέυρη τις διὰ τί, χωρὶς τάξιν, ἀσκόπως, ἀναμίζ, ὡσάν ὁ σωρὸς ἐκεῖνος τῶν ἀνδρῶν νὰ ἐρίπτετο εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο διὰ νὰ παταχθῇ ὑπὸ παμμεγέθους χειρὸς.

Οὐδαμῶς ἔμεινος ἀνησυχία ἐφάβριζεν ἢ τοῦλάχιστον ἐφαίνετο ὅτι ἐφάβριζε τὸν στρατὸν. Ἐνόμιζον ὅτι οἱ πολέμιοι ἦσαν ἀκόμη πολὺ μακρὰν. Ὑπολογιζομένης τῆς στρατιωτικῆς πορείας εἰς τέσσαρας λεύγας τὴν ἡμέραν, ὁ ἐχθρὸς ἀπειχε τριῶν ἡμερῶν ὕδιν. Οὐδὲν ἦντο πρὸς τὸ ἐσπέραι οἱ ἀρχηγοὶ ἔλαβον συντάξινα στρατηγικὰ μέτρα. Τὸ Σεδάν καὶ ὁ Μώσας ἠσφάλιζον τὰ νῦκτα τοῦ στρατοῦ, δύο δὲ μέτωπα ἐν παρατάξει ἐποθετήθησαν ἵνα προστατεύωσιν αὐτὸν ἐκ τῶν ἐμπροσθεν. Τὸ ἐν τῶν μετώπων τούτων ἀπετελεῖτο ὑπὸ τοῦ 7 σώματος, ἔπερ κατείχε τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ Φλοᾶν καὶ Γίνονη, τὸ δὲ ἄλλο ὑπὸ τοῦ 12 σώματος ἀπὸ Γίνονη εἰς Βαζέιλ· ἐσχηματιζέτο τοιαυτοτρόπως τρίγωνον, οὗ ὁ Μώσας ἦτο ἢ ὑποτείνουσα. Τὸ 12 σῶμα συνέκειτο ἐκ τριῶν μεραρχιῶν ὑπὸ τοῦ στρατηγού· Λακρετέλλον, Λαρτίγην καὶ Πόλφ εἰς γραμμὴν παρατεταγμένων καὶ ἔχουσῶν μεταξὺ τῶν ταξιαρχιῶν των τὸ πυροβολικόν, καὶ ἐκ τῶν δύο μεραρχιῶν τῶν στρατηγῶν Πετίτ καὶ Λεριτιέρ, μαζεμένων ἔπισθεν εἰς δύο γραμμάς. Αἱ δύο αὗται μεραρχαί ὑπεστήριζον τὰς τρεῖς ἄλλας, ὧν ἡ γραμμὴ εἶχεν εἰς μὲν τὰ δύο ἄκρα τὸ Γίνονη καὶ τὸ Βαζέιλ εἰς δὲ τὸ κέντρον τὸ Δαιγνύ. Ὁ στρατηγὸς Λαιβρὸν διόκει τὸ 12 σῶμα.

Τὸ 7 σῶμα τὸ διόκει ὁ στρατηγὸς Δουαί, δὲν εἶχε δὲ τὸ σῶμα τοῦτο παρὰ δύο μεραρχίας ὑπὸ τοὺς στρατηγούς Δυμὸν καὶ Γουβέρτον καὶ ἐσχημάτιζε τὸ ἕτερον μέτωπον τῆς παρατάξεως τὸ προωρισμένον νὰ καλύπτῃ τὸν στρατὸν, ἀπὸ Γίνονη εἰς Φλοᾶν πρὸς τὸ μέρος τοῦ 1λ.

λό. Τὸ μέτωπον τοῦτο ἦτο σχετικῶς ἀδύνατον, διότι ἦτο ἀνοικτὸν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Γίνονη καὶ ἐπροστατεύετο μόνον πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μώσας ὑπὸ τῶν δύο μοιρῶν ἱππικοῦ τοῦ Μαργερίτ καὶ τοῦ Βουμαῖν καὶ ὑπὸ τῆς ταξιαρχίας Γουβουάρ, ἣτις εἶχεν ἔπισθεν τὸ Φλοᾶν. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τριγώνου ἐστρατοπέδευε τὸ 5 σῶμα ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ στρατηγοῦ Βίμπφεν καὶ τὸ 4 σῶμα ὑπὸ τὴν τοῦ Δυκρῶ. Ἦ μοῖρα τοῦ ἱππικοῦ τοῦ Μισέλ ἐπροστάτευε τὸ 1 σῶμα, τὰ δὲ νῦκτα τοῦ 5 σώματος τὰ ἠσφάλιζε τὸ Σεδάν. Τέσσαρες μεραρχαί, ἐκάστη εἰς δύο γραμμάς παρατεταγμένη, διοικούμεναι ὑπὸ τῶν στρατηγῶν Ἀεριτιέρ, Γρανσάν, Γώζ καὶ Κονσεϊδουανίλ, ἐσχημάτιζον ἐν εἶδος ἱππικοῦ πετάλου ἐστραμμένου πρὸς τὸ Σεδάν καὶ συνάκτοντος τὸ πρῶτον τῆς παρατάξεως μέτωπον πρὸς τὸ δεύτερον. Ἦ μοῖρα τοῦ ἱππικοῦ τοῦ Ἀμέλ καὶ ἢ ταξιαρχία τοῦ Φοντάγγη ἀπετέλου τὴν ἐπιφυλακὴν τῶν μνημονευθεισῶν τεσσάρων μεραρχιῶν. Τὸ πυροβολικὸν ἅπαν ἦτο εἰς τὰ δύο μέτωπα τῆς παρατάξεως. Δύο τμήματα τοῦ στρατοῦ εὐρίσκοντο μετέωρα, τὸ ἐν πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ Σεδάν, ἐκεῖθεν τοῦ Βαλάν, τὸ ἄλλο πρὸς τ' ἀριστερὰ, ἐντεῦθεν τοῦ Ἰξος. Τὸ ἕτερον τῶν δύο τούτων τμημάτων περιελάμβανε τὴν μεραρχίαν τοῦ Βασσάγγη καὶ τὴν ταξιαρχίαν τοῦ Ἐβουλ, τὸ δὲ ἕτερον τὰς δύο μοίρας ἱππικοῦ τοῦ Μαργερίτ καὶ τοῦ Βουμαῖν.

Αἱ διατάξεις αὗται ἐδήλουν θαυοὺλτην ἀσφάλειαν. Καὶ κατὰ πρῶτον ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων ὁ Γ' δὲν ἠθέλε πορευθῆ ἐκεῖ ἂν δὲν ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἐν ἀσφαλείᾳ. Τὸ θαυοὺλωμα ἐκείνο τοῦ Γίνονη ὁ μὲν Ναπολέων ὁ Α' τὸ ὠνόμαζε λεκάνην, ὁ δὲ ναύαρχος Τρόμπ οὐροδοχείον. Τὸ μέρος εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον ἀσφαλές. Εἶνε τόσον κλειστὸν, ὥστε ὁ ἀπὸ εἰσελθῶν ἀδυνατεῖ πλέον νὰ ἐξέλθῃ. Τὸ τοιαῦτον τὸ προεῖδον τινὲς ἐκ τῶν γενναίων καὶ συνετῶν ἀρχηγῶν, ὡς ὁ Βίμπφεν, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθησαν. Ἐν ἀνάγκῃ, ἔλεγον οἱ περὶ τὸν αὐτοκράτορα, δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ Μεζιέρ καὶ ἐπὶ τέλους, ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἀπελπισίᾳ, εἰς τὰ βελγικὰ σύνορα. Ἀλλὰ διὰ τί νὰ σκεπτόμεθα περὶ τοῦ τί θὰ πράξωμεν ἐν φθάσωμεν εἰς τὰ ἔσχατα; Εἰς μερικὰς περιστάσεις τὸ σκέπτεσθαι περὶ σωτηρίας ἐκ τῶν προτέρων εἶνε ἴσον πρὸς τὸ προσδοκᾶν τὸ ἀτύχημα. Πάντες λοιπὸν ἐκ συμφώνου ἦσαν ἡσυχοί.

Ἦν ἀνησυχίαν ἠδύνατο νὰ κόψωσι τὰς γεφύρας τοῦ Μώσας, ἀλλ' οὐδεὶς ἐσκέφθη περὶ τούτου. Ὁ ἐχθρὸς ἦτο μακρὰν. Τὸ ἔλεγεν ὁ αὐτοκράτωρ, ὅστις προδήλως ὅλ' εἶχε καλὰς πληροφορίας.

Ὁ στρατὸς ἐστρατοπεδευμένος καὶ ἀναμίζ ὀλίγον, ὡς εἶπομεν, ἐκαμῆθη ἤμερος καθ' ὅλην τὴν νύκτα τῆς 31 Αὐγούστου, ἔχων ἐν πάσῃ πε-

ριπτώσει ἢ μάλλον νομίζων ὅτι ἔχει ἐλευθερίαν τὴν ὑποχώρησιν πρὸς τὸ Μεζιέρ. Ἀπηξίασαν νὰ λάβουν καὶ τὰς συνθησάτας ἀκόμη προφυλάξεις. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν Γερμανοῦ στρατιωτικοῦ συγγραφέως, οὔτε κατασκόπους ἐξέπεμψαν οὔτε πολυπληθεῖς φυλακὰς ἐτοποθέτησαν.

Τοὺς ἐχώριζον ἀπὸ τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ δεκατέσσαρες τοῦλάχιστον λεῦγαι, τριῶν ἡμερῶν ὁδός· δὲν ἤξευρον ἀκριβῶς ποῦ ἦτο ὁ γερμανικὸς στρατὸς· τὸν ἐνόμιζον διεσκορπισμένον, κακῶς συντεταγμένον, κακῶς πληροφορημένον, ἄνευ ὀρισμένου σκοποῦ καὶ σχεδίου, μὴ δυνάμενον νὰ συγκεντρώσῃ τὰς ἐνεργείας του καθ' ἑνὸς καὶ μόνου σημείου, οἷον τὸ Σεδάν. Ἐνόμιζον ὅτι ὁ πρίγκηψ διάδοχος τῆς Σαξωνίας ἐλάυνει πρὸς τὸ Σαλόν, ὁ δὲ τῆς Πρωσίας πρὸς τὸ Μετς· δὲν ἤξευρον τίποτε περὶ τοῦ στρατοῦ τῶν πολεμίων, οὔτε ποῖοι εἶνε οἱ ἀρχηγοὶ του, οὔτε ποῖον εἶνε τὸ σχέδιόν του, οὔτε τὸν ὅπλισμόν του, οὔτε τὸ πλῆθος του. Ἐκαμνον ἄρα χρῆσιν ἀκόμη οἱ Γερμανοὶ τῆς τακτικῆς τοῦ Γουσταύου Ἀδόλφου ἢ τῆς τοῦ Φρειδερίκου τοῦ Β'· δὲν ἤξευρον. Ἦσαν βέβαιον ὅτι μετὰ τινὰς ἐβδομάδας θὰ ἐφθάνον εἰς τὸ Βερολίον. Ἦ δὲ γερμανικὸς στρατὸς ἢ παιγνίδια. Ἐνόμιζον ὅτι τὸν πύλεμον ἐκείνον καὶ φάντασμα τὴν γερμανικὴν στρατιάν.

Κατ' αὐτὴν δ' ἐκείνην τὴν νύκτα ἐν ἢ ἐκοιμάτο ὁ γαλλικὸς στρατὸς, συνέβαινον τὰ ἐξῆς·

Γ'

Εἰς τὰς δύο παρὰ τέταρτον τῆς πρωΐας, ἐν τῷ στρατηγεῖο τοῦ Μουζῶν, ὁ πρίγκηψ διάδοχος τῆς Σαξωνίας Ἀλβέρτος ἔθετεν εἰς κίνησιν τὸν στρατὸν τοῦ Μώσας· ἢ βασιλικὴ φρουρὰ ἀνελάμβανεν ἐν τάξει τὰ ὅπλα, δύο δὲ μεραρχαί διησθύνοντο ἢ μὲν πρὸς τὸ Βιλλέρ Σερνί, ἢ δὲ πρὸς τὸ Φρανσεβάλ. Ἦκολούθει τὸ πυροβολικὸν τῆς φρουράς.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀνελάμβανε τὰ ὅπλα τὸ 12 σαξωνικὸν σῶμα καὶ διὰ τῆς μεγάλης ὁδοῦ πρὸς νότον τοῦ Δουζὺ ἐπλησίαζε πρὸς τὸ Λαμεκούρ καὶ ἤλαυνεν ἐκεῖθεν πρὸς τὴν Μυνκέλλην· τὸ 1 βαυαρικὸν σῶμα ἤλαυνε πρὸς τὸ Βαζέιλ ὑποβοηθούμενον ὑπὸ μιᾶς μοίρας πυροβολικοῦ τοῦ 4 σώματος. Τὸ λοιπὸν τοῦ σώματος διήρχετο τὸν Μώσας ἐν Μουζῶν καὶ ἐμαζεύετο εἰς ἐπιφυλακὴν ἐν Μαιρῶ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἔχθης. Τὰ τρία σώματα ὤδευον συνδεδεμένα πρὸς ἀλλήλα. Διαταγὴ εἶχε δοθῆ εἰς τὰς πρωτοπορίας νὰ μὴ προβάσιν εἰς καμμίαν ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν πρὸ τῆς πέμπτης ὥρας, ἢ σὺχως μόνον νὰ καταλάβωσι τινὰ χωρία. Εἶχον ἀφῆσει τοὺς σάκκους των καὶ τὰς ἀποσκευὰς. Τὰ πολεμικὰ ἐφόδια ἔμενον ἀκίνητα. Ὁ πρίγκηψ τῆς Σαξωνίας Ἰσατο ἔφιππος ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἀμβλιμών.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἐν τῷ στρατηγεῖο τοῦ

Σιμερὸν ὁ Βλοῦμενταλ ἐκέλευε τὴν βυρτεμβεργικὴν μεραρχίαν νὰ ζεύξῃ γέφυραν ἐπὶ τοῦ Μώσα. Τὸ ἴδιόν σῆμα ἀποσπασθὲν πρὸ τοῦ νὰ φέξῃ διέβαινε τὸν ποταμὸν ἐκ δύο σημείων καὶ πορεύετο εἰς Vrihgno-sur-Bois. Ἰκέπετο τὸ πυροβολικὸν, ὅπερ ἦτο κύριον τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Vrihgno εἰς Σεδάν. Ἡ βυρτεμβεργικὴ μεραρχία ἐφρούρει τὴν γέφυραν, ἣν αὐτὴ εἶχε ζεύξει καὶ ἐξουσίαζε τὴν ἀγούσαν ἀπὸ Σεδάν εἰς Μεζιέρ. Εἰς τὰς πέντε τὸ 2 βαυαρικὸν σῆμα, οὗ ἤγειτο τὸ πυροβολικὸν, ἀπέσπα μίαν ἐκ τῶν μεραρχιῶν του καὶ τὴν ἐπέμπε διὰ τοῦ Βουλσὼν κατὰ τοῦ Φρενοῶ, ἡ ἄλλη μεραρχία διήρχετο διὰ τοῦ Νοαγιέ καὶ ἴστατο πρὸ τοῦ Σεδάν μεταξὺ Φρενοῶ καὶ Βαδελενκούρ. Τὸ πυροβολικὸν τῆς ἐπιφυλακῆς εἶχε στήσει τὰς κανονοστοιχίας του ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης, ἀπέναντι τοῦ Δονσερού.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν ἡ 6 μοῖρα τοῦ ἱππικοῦ ἀπεσπᾶτο ἐκ τοῦ Μαζεραλ καὶ διὰ τοῦ Βουτανκούρ καὶ Βαλζινκούρ ἐφύλαξε πρὸς τὸν Μώσαν ἐν Φιλίξῃ, ἡ 2 μοῖρα τοῦ ἱππικοῦ καταλείπανε τὰς ἐπισταθμείας αὐτῆς καὶ ἐτοποθετεῖτο πρὸς νότον τοῦ Βουτανκούρ, ἡ 4 μοῖρα ἐτοποθετεῖτο πρὸς νότον τοῦ Φρενοῶ, τὸ 1 βαυαρικὸν σῆμα ἐλάμβανε θέσιν εἰς τὸ Ρεμιλλύ, ἡ 5 μοῖρα τοῦ ἱππικοῦ καὶ τὸ 6 σῆμα παρεφύλαττον, πάντες δὲ τακτικᾶ καὶ ἐν παρατάξει μαζευμένοι ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων, περιέμενον νὰ χαράξῃ. Ὁ διάδοχος τῆς Πρωσσίας ἴστατο ἔριππος ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Φρενοῶ.

Συγχρόνως, καθ' ἅπαντα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, ἄλλαι παρόμοιαι κινήσεις ἐνηργουήθησαν πανταχόθεν Ἀπειροπληθῆς μαῦρος στρατὸς εἶχε καταλάβει ἀφῆνης τὰ ὑψώματα πάντα. Οὐδεμίαν φωνήν, οὐδὲν πρόσταγμα ἠκούετο. Διακρίσιμι πεντήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐν βαθυτάτῃ τρυγῇ εἶχον περικλείσει διὰ σιδηρᾶς στεφάνης τὸ βαδύλωμα τοῦ Γίνουμπε. . . .

Ταῦτα πάντα εἶχον ἐκτελεσθῆ κατὰ τρεῖς ποντανταστικὸν, ἐν τάξει, χωρὶς ν' ἀναπνεύσῃ κινήσεις, χωρὶς νὰ τρίξῃ, ἀνεμῆσον δασῶν καὶ φαράγγων καὶ κοιλάδων. Πορεῖα σκολιὰ καὶ ἀπειρία. Βάδισμα ἔρπατων.

Μόλις ἠκούετο ψίθυρος ὑπὸ τὸ φύλλωμα τὸ βαθύ. Ἡ σιγηλὴ μάχη ἐμυρμηκίαζεν ἐν τῷ ζῶφῳ περιμένονσα τὴν ἡμέραν.

Ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἐκοιμᾶτο.

Ἀφῆνης ἐξύπνησεν.

Ἦτο αἰχμάλωτος.

Καὶ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, λαμπρὸς ἐκ τοῦ Θεοῦ, φοβερός ἐκ τῶν ἀνθρώπων.

Δ' Ἄς ὀρίσωμεν τὰ πράγματα.

Οἱ Γερμανοὶ ἔχουσι τὴν πλεθὺν ὑπὲρ ἑαυτῶν, εἶνε τρεῖς ἢ καὶ τέσσαρες καθ' ἑνός. Ὁμιολογοῦσιν ὅτι ὁ στρατὸς των συνέκειτο ἐκ διακοσίων

πεντήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν, ἀλλ' εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ ἐπιθετικὴ αὐτῶν γραμμὴ ἐξετείνετο εἰς τριάκοντα χιλιόμετρον μήκος. Ἔχουσι ὑπὲρ ἑαυτῶν τὰς θέσεις, στέφουσι τὰ ὑψώματα, πληροῦσι τὰ δάση, εἶνε πανταχόθεν ἠσφαλισμένοι, καλύπτονται ὑπὸ τοῦ σκότους, ἐχρυσιν ἀπαράβλητον πυροβολικόν. Ὁ γαλλικὸς στρατὸς εὐρίσκειται χωμμένος, σχεδὸν ἄνευ πυροβολικοῦ καὶ ἄνευ πολυμεθοδίου, γυμνὸς ὑπὸ τοὺς μύδρους. Οἱ Γερμανοὶ ἔχουσι τὴν ἐνέδραν ὑπὲρ ἑαυτῶν, οἱ Γάλλοι μόνον τὸν ἠρώσιμον. Ὁραῖον εἶνε τὸ ἀποθνήσκειν, ἀλλὰ καλὸν τὸ ἐναδρεῖσιν.

Ἀίφνιδια κατὰληψις εἶνε τὴ Σεδάν.

Ἐπολέμησαν καλῶς οἱ Γερμανοὶ; Ναί. Ἄλλὰ τότε τί εἶνε τὸ κακῶς πολεμεῖν;

Τὸ αὐτὸ παῖγμα.

Τούτου ρηθέντος ἐτελείωσεν ἡ ἀφήγησις τῆς μάχης τοῦ Σεδάν. Ἄλλὰ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μείνωμεν ἕως ἐδῶ. Ἡ ἱστορία εἶνε καθήκων καὶ τὸ καθήκων πρέπει τέλειον νὰ ἐκτελεθῆται ὅσον καὶ ἂν ἦνε τοῦτο ἀποτρόπαιον εἰς τὴν ἱστοριογράφον. Πρέπει νὰ ρηθῇ ἡ ἀλήθεια, ἡ κλίσις εἶνε λίαν ἐπιτακτικὴ, ὅστις ἤρχεται πρέπει νὰ κυλίσῃ ἕως κάτω.

Ἡ μάχη τοῦ Σεδάν εἶνε τι πλέον ἢ ἀπλῆ μάχη, εἶνε τελείωσις συλλογισμοῦ φρικτῆ προμελέτη τῆς μοίρας. Ἡ εἰμαρμένη δὲν σπεύδει, ἀλλὰ φθάνει πάντοτε. Ἄμικ ἔλθῃ ἡ ὄρα παρουστίζεται. Ἀρίσκει νὰ παρέρχωνται οἱ χρόνοι καὶ εἶτα, ὅτε τις ἐλάχιστα τὴν συλλογίζεται, ἔρχεται. Τὸ Σεδάν εἶνε τὸ μοιραῖον ἀπρόοπτον.

Λοιπὴν τῇ πέμπτῃ πρωϊνῇ ὄρα τῆς 1ης Σεπτεμβρίου, ὁ κόσμος ἐξύπνησεν ὑπὸ τὴν ἥλιον καὶ ὁ γαλλικὸς στρατὸς ὑπὸ τοὺς κεραυνούς.

Β' Πυρπολεῖται τὸ Βαζέιλ, πυρπολεῖται τὸ Γίνουμπε, πυρπολεῖται τὸ Φιλοάν. Μεγάλῃ κάμινος ἀρχίζει τὴν μάχην. Ὁ ὀρίζων φλέγεται. Τὸ γαλλικὸν στρατόπεδον εὐρίσκειται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κρατῆρος, ἐκπληκτικόν, ἐκθαμβόν, τετραγυμένον, πένθιμον. Κύκλος κεραυνώδης τὸ περικλείει, ὁ ὄλεθρος τὸ περιβάλλει.

Ὁ φόνος ὁ ἀπέραντος ἐκτελεῖται ἀπανταχόθεν συγχρόνως. Ἀνθίστανται οἱ Γάλλοι καὶ ἀνθίστανται φοβεροί, διότι κατέλαβεν αὐτοὺς ὁ ἀπελπισμός. Τὰ κανόνιά μας καλαιοῦ σχήματος πάντα καὶ μικρὰς ὀλίγης συντετριμμένα καταρρίπτονται ἀπὸ τῶν ἐλαθρῶν ὑπὸ τοῦ τρομεροῦ καὶ ἀσφαλοῦς κανονοβολισμοῦ τῶν Πρωσσιῶν. Ἡ πυκνότης τῆς βροχῆς τῶν ὀβουζίων ἐπὶ τὴν κοιλάδα εἶνε τοιαύτη, ὥστε νομίζεις ὅτι ἔξεσε τὴν γῆν ὁ γεωργὸς διὰ τοῦ ζῦστρου, ὡς λέγει αὐτόπτης μάρτυς. Πόσα κανόνια ἦσαν; Χίλια ἑκατὸν τοὐλάχιστον. Δώδεκα κανονοστοιχίαι γερμανικαὶ μόνον ἐπὶ τῆς Μονκέλλης, ἡ 3 καὶ 4 μοῖρα, φοβερὸν πυροβολικὸν ἐπὶ τῶν βάξεων τοῦ Γίνουμπε μὲ μίαν ἔριππον πυροβολαρχίαν ὡς

ἐπιφυλακὴν, ἀπέναντι τοῦ Δοιγνύ δέκα σαξιωνικαὶ κανονοστοιχίαι καὶ δύο βυρτεμβεργικαὶ τὸ παραπέτασμα τῶν δένδρων τοῦ δάσους πρὸς βορρᾶν τοῦ Βιλλέρ Σερναὶ κρύπτει τὴν ἔριππον μοῖραν, ἣτις ἴσταται ἐκεῖ μὲ τὸ βαρὺ πυροβολικὸν τῆς ἐπιφυλακῆς καὶ ἀπὸ τοῦ σκοτεινοῦ ἐκείνου δάσους ἐξερεύγεται τρομερὴν πῦρ τὰ εἰκοσιτέσσαρα κανόνια τῆς 1 μοίρας τοῦ βαρέος πυροβολικοῦ εἶνε κατὰ στοιχὸν τοποθετημένα παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγούσαν ἀπὸ Μονκέλλης εἰς Σιαπέλ, ἡ κανονοστοιχία τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς πυρπολεῖ τὸ δάσος τῆς Γαρέννης. Αἱ βόμβαι καὶ αἱ σφαῖραι κατατροποῦσι τὰ πέριξ χωρία. Τὸ δίζυγον καὶ τρίζυγον πῦρ βροντᾷ τρομερὴν καὶ ἀκκατάπαυστον μέχρι τῶν ἀπωτάτων τοῦ ὀρίζοντος σημείων.

Οἱ γερμανοὶ στρατιῶται καθήμενοι ἢ ἐξαπλωμένοι πρὸ τῶν κανονοστοιχιῶν, παρατηροῦσι τὸ πυροβολικὸν ἐργαζόμενον. Οἱ γάλλοι πίπτουσι φονευμένοι. Μεταξὺ τῶν πτωμάτων, ἄτινα καλύπτουσι τὸ πεδίον, ὑπάρχει ἐν ἀξιωματικοῦ, ἐφ' οὗ θὰ εὐρήθῃ μετὰ τὴν μάχην ἐσφοραγισμένον ἔγγραφον περιέχον τὴν ἐξῆς διαταγὴν μετὴν ὑπογραφῆν ΝΑΠΟΛΕΩΝ' Σήμερον 1ην Σεπτεμβρίου, ἀντάκτωρ δι' ἄλλοι εἰς ἀσφάλεια.

Τὸ γενναῖον 3ῆ σύνταγμα τοῦ πεζικοῦ ἐξαφαιρίζεται ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τὰ ὀβούζια, τὸ ναυτικὸν πεζικὸν ἀνδρείτητα ἀνθίσταται ἐπ' ὀλίγον εἰς τοὺς Σάξωνας καὶ Βαυαρὸς, ἀλλὰ πανταχόθεν πιεζόμενον, ὑποχωρεῖ ὅλον τὸ θαυμασιον ἱππικὸν τῆς μοίρας τοῦ Μαρσερίτ, ἐξαποσταλὲν κατὰ τοῦ γερμανικοῦ πεζικοῦ, σταματᾷ ἐν μέσῳ τῆ ὁδοῦ καὶ κατασυντρίβεται ἐξολοθρευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐγγυρικοῦ πυρός. Τὸ πεδίον ἐκεῖνο τῆς σφαγῆς εἶχε τρεῖς ἐξόδους, καὶ τὰς τρεῖς τὰς εἶχον ἐμφράξει οἱ πολέμοι. Τὴν ὁδὸν τοῦ Βουϊλλῶν οἱ Πρωσσιοί, τὴν τοῦ Καρανιάν οἱ Βαυαροί, τὴν τοῦ Μεζιέρ οἱ Βυρτεμβεργιοί. Οἱ γάλλοι δὲν ἐσυλλογίσθησαν νὰ φρουρήσωσι τὸν σιδηρόδρομον, τρία γερμανικὰ τάγματα τὸν κατέλαβον τὴν νύκτα. Δύο μεμονωμένοι οἰκίαι ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Βαλάν, αἵτινες ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς κέντρον μακρᾶς ἀντιστάσεως, τὰς εἶχον καταλάβει καὶ αὐτὰς οἱ Γερμανοί. . . .

Ὁ γερμανικὸς στρατὸς κινεῖται ὡς εἰς ἀνθρωπος, ἐν ἀπολύτῳ ἐνότῃ. Ὁ διάδοχος τῆς Σαξωνίας ἀπὸ τοῦ λόφου τοῦ Μαϊρὺ διακίει τὸ ὄλον δρόμα. Παρὰ τοῖς Γάλλοις δὲν ὑπάρχει ἐνότης ἐνεργείας. Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς μάχης, εἰς τὰς ἐξ παρὰ τέταρτον, τραυματίζεται ὑπὸ ὀβουζίου ὁ Μάκ Μαὼν, εἰς τὰς ἑπτὰ τὸν ἀντικαθιστᾷ ὁ Δυκρῶ, εἰς τὰς δέκα ὁ Βίμπφεν διαδέχεται τὸν Δυκρῶ. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν πλησιάζει ὁ πόριος τοίχος, ἡ βροντὴ εἶνε συνεχῆς, ἀπαισιος ὄλεθρος ἐννενηκόντα χιλιάδων ψυχῶν μεταβαλλομένων εἰς κόβιν. Ποτὲ τοιοῦτόν

τι δὲν εἶχεν ἴδει ὁ κόσμος. Εἰς τὴν μίαν ὄραν μ. μ. ἦσαν χαμένα τὰ πάντα. Τὰ συντάγματα ἐν ἀταξίᾳ ἐφευγον πρὸς τὸ Σεδάν. Ἀλλὰ τὸ Σεδάν ἤρχισε νὰ καίεται καὶ τὸ Δικονβάλ καὶ τὰ φορητὰ νοσοκομεία. Ὁ ἀνδρεῖος καὶ σταθερὸς Βίμπφεν προτείνει εἰς τὸν αὐτοκράτορα νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ ἔσχατον μέσον, τὴν ἀπελπιστικὴν ἀπόπειραν διασπάσεως τῶν ἐχθρικών γραμμῶν. Τὸ 3 τῶν Ζουάβων, ἐκτὸς ἑαυτοῦ, δίδει τὸ παράδειγμα, ἀποσπασθὲν ἀπὸ τῆς ἄλλης στρατιᾶς ἀνοίγει ἐκντῶ διόδον καὶ φθάνει εἰς τὸ Βέλγιον. Ἐφευγον οἱ λέοντες.

Ἀφῆνης ὑπεράνω τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ φόνου καὶ τῶν πτωμάτων, ὑπεράνω τοῦ ἀτυχοῦς ἠρωτισμοῦ ἀναπετάννυται ἡ αἰσχρὴ. Ὑψούται ἡ λευκὴ σημαία.

Καὶ παρήσαν ἐκεῖ τοῦ Ἰυρρένου ὁ ἀνδρεῖος καὶ τὸ φρούριον τοῦ Βυδάν. Καὶ ὁ παρθενικὸς ἀρσιχάλος καὶ ὁ παρθενικὸς γρανίτης ἠθάνθησαν ἑαυτοὺς ἐκπορευομένους. Ὡς σεβαστὴν τῆς πατρίδος πρόσωπον! Ὡς ἐρήθηναι αἰώνιον!

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΔΗΨΕΩΝ

Ἐνταῦθα ἀπαντῶμεν προλήψεις ἀπειροῦς. Ἡμεῖς οἱ οἰκοῦντες μεγάλην πόνον οὔτε συνειδίκομεν οὔτε εὐκαιρίαν ἔχομεν νὰ λαλῶμεν περὶ λυκαυθρόπων, ἄς στειλωμεν λοιπὸν τοὺς λυκαυθρόπους εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἀλλὰ μήπως πιστεύομεν εἰς φαντάσματα; Ὁ πιστεύων εἰς ταῦτα εἶναι ἀνόητος καὶ μωρός. Ἄς μεταβάμεν ὅμως εἰς ἕλληνας πλάνας, αἵτινες καὶ περ ἦσαν γελοῖαι, ἀποδείκνυσιν ἐπιβλαβέστεραι καὶ μαρτυροῦσι τὸ ἀσθενὲς καὶ σφαλερὸν τῆς ἀνθρωπίνης κρίσεως. Ὅλη ἡ ἀρχαιότης ἀπεδέξατο ἡμέρας αἰσίας καὶ ἀπαισίας, εὐτυχεῖς ἢ δυστυχεῖς, ἀριθμοὺς αἰσίου ἢ ἀπαισίου, ἀγαθοὺς ἢ πονηροὺς πρὸς τὴν δαίνα ἢ δαίνα ἐπιχειρήσιν. Τὴν πλάνην αὐτήν οὐ μόνον ἐτηρήσαμεν ἀλλὰ καὶ κατεστήσαμεν δεινοτέραν. Ἀποδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς ἡμέρας αἰσίας καὶ ἀπαισίας, πιστεύομεν ἡμεῖς εἰς ἀριθμοὺς ἐξασκούντας μαγικὴν τινα καὶ ὅλως μυστηριώδη ἐπίδρασιν ἐπὶ τὸν βίον καὶ τὴν τέχνην ἡμῶν. Βικαστος τῶν παρεστώτων ἀκούων τοὺς λόγους μου ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην τὴν παρασκευὴν ἡμέραν καὶ τὸν ἀριθμὸν δεκατρία. Ἀλλ' ἀρὰ γε ὑπάρχει τι ἀλογώτερον τῆς πλάνης αὐτῆς; Ἐὰν φοβεῖσθε τὸν ἀριθμὸν 13, διατί δὲν ὀκνεῖτε νὰ ἀπαιτήσητε παρὰ τοῦ ἐμποροῦ τὸν δέκατον τρίτον πῆχυν ὑπερῶν ἕταν ἀγοράζετε δώδεκα πῆχεις; ἢ ἐὰν κληρονομήσητε δεκατρεῖς χιλιάδας φράγγων διατί ἀποδέχεσθε εὐχάριστος τὴν κληρονομίαν; Πῶς λοιπὸν διατηροῦνται καὶ διαδίδονται τοιαῦτα ἰδέαι ἄλογοι καὶ ἐντελῶς σφαλεραί; Ὁ ἐμβα- 1. Ἐν Ἑλλάδι, ἡ ἀνθρωπίνη μορφή θεωρεῖται ὡς ἀποφράδα ἡμέραν τὴν Τρίτην.

θύων εις τῶν πραγμάτων τὴν οὐσίαν ὅα συνει-
 δῆ ὅτι αὐταὶ προέρχονται ἐκ τῆς βραθυμίας τοῦ
 πνεύματος καὶ ἐκ τῆς φυσικῆς ἀνηθίας τῆς ἡ-
 μετέρας θελήσεως. Ὁ ἄνθρωπος, ὅσον ἀγέρωχος
 καὶ ἂν ὑποτεθῆ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς νεότη-
 τος, τῆς ἀκμῆς, τῆς βρώμης καὶ τῆς φαντασίας
 του, ἅμα δοκιμάσας τὰς πικρίας τοῦ κόσμου
 τούτου, ἀποβάλλει τὸ θάρρος καὶ τοσοῦτον ἀ-
 πελπίζεται ὥστε δὲν διστάζει ἐνίοτε νὰ παραι-
 τηθῆ τῶν ἐνεργειῶν του καὶ τῆς χρήσεως τῆς ἐ-
 λευθερίας του. Πιστεύσατέ μοι ἐπέρχονται ἐ-
 νίοτε στιγμὰ καθ' ἃς, ἐὰν ἠδυνάμεθα, ὅα πα-
 ρητούμεθα τῆς ἠθικῆς ἐξουσίας τοῦ νὰ ἤμεθα ἐ-
 λεύθεροι. Τότε δὲ ἀναπολοῦντες τὰ ὀλίγα ἀγα-
 θὰ καὶ τὰ πολλὰ κακὰ ἅτινα ἐπράξαμεν ἢ ἀ-
 φῆκαμεν νὰ παραθῶμεν, ἀισχυρόμεθα, ἐρυθριώ-
 μεν καὶ ἀρνούμεθα τὰς πράξεις τῶν ὁποίων ἡ-
 μεις εἴμεθα οἱ πατέρες καὶ αὐτουργοί. Ἀπο-
 κρούομεν ἀρ' ἡμῶν αὐτῶν τὴν εὐθύνην ἵνα τὴν
 ἀποδώσωμεν εἰς ἄλλους. Κατηγοροῦμεν ὅλον τὸν
 κόσμον καὶ αὐτὴν τὴν φύσιν. Ὅτε μὲν δειδι-
 ζομεν τὸν οὐρανὸν, τὴν ἀκαταμάχητον ἐπήρειαν
 ἀστέρος, ἢ ἡμέρας ἢ ἀριθμοῦ ἀπαισίτου, τῶν ὁ-
 ποίων ἢ μυστηριώδης δύναμις ὑπάρχει ἀκατα-
 νόητος, ὅτε δὲ πάλιν καλύπτομεν τὴν βλακίαν
 καὶ ἀβελτηρίαν ἡμῶν διὰ τῶν κενῶν λέξεων
 «τῆς τύχης, τῆς μοίρας, τῆς εἰμαρμένης» κλπ.
 Ἄλλὰ μήπως ἢ «εἰμαρμένη» αὐτὴ ἐκώλυσε
 ποτε ἡμᾶς θελήσαντας νὰ κατορθώσωμεν ἔργον
 ἀγαθὸν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἡμετέρας δυνά-
 μεως; Μήπως ἢ «τύχη» ἀπέτρεψε ποτε ἡμᾶς
 ἀπὸ τοῦ κορῆσαι τὰ ἴδια πάθη; Τὴν «μοῖραν»
 τότε ἀναφύρομεν ὁπόταν ἐξελεγχθῶμεν ἀσθε-
 νεῖς καὶ ὀσάκις εὐλόγημα ἵνα τὸ ἡμέτερον ἐπι-
 χεῖρμα ἤθελε λάβῃ ἄλλην ἐκδοσιν παρ' ἐκεί-
 νην τὴν ὁποιαν πραγματικῶς ἔλαβεν.

Πολλάκις ἐπάγομεν ὡς πρόφασιν τὴν κακὴν
 ἀνατροφὴν, ἢς ἐτύχομεν ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ
 καὶ περὶ τῆς ὁποίας ἐπομένως δὲν εἴμεθα ὑπεύ-
 θυνοι. Βεβαίως ἡμᾶς δὲν πταίομεν ἐὰν μὴ ἐτύ-
 χομεν χρηστῆς ἀνατροφῆς; Ἄλλὰ μήπως ἀρὰ γε
 ὑποκείμεθα τοσοῦτον εἰς τὸν ζυγὸν αὐτῆς ὥστε
 νὰ μὴ δυνάμεθα παντάπασι νὰ τὸν ἀποσεισώ-
 μεν; Ἀφ' οὗ κρίνομεν καὶ κατακρίνομεν τὴν
 φαύλην ἀνατροφὴν, ἐπιστάμεθα ἀναντιρρήτως
 πρῶτον μὲν ὅτι εἶναι κακὴ, εἶτα δὲ ὅτι εἴμεθα
 ἐλεύθεροι νὰ μὴ πράξωμεν κατὰ τὰς φαύλας ἀρ-
 χὰς τὰς ὁποίας ἐλάβομεν ἐν τῇ νεότητι. Ἄλ-
 λοτε πάλιν αἰτιώμεθα τὸ παρὰ τῶν ἄλλων δι-
 δόμενον κακὸν παράδειγμα, λησιμονοῦντες ὅτι ἢ
 ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ εἶναι οὐχὶ ἀγέλη κτηνῶν
 ἀλλὰ συναγωγὴ λογικῶν καὶ ἠθικῶς ἐλευθέρων
 ὄντων, τὰ ὅποια, καὶ περ ἀπὸ κοινοῦ ἐργαζόμε-
 να, ἔχουσιν ὅμως ἕκαστον ἴδιαν προαίρεσιν καὶ
 ἴδιαν πρωτοβουλίαν. Δὲν συλλογίζομεθα πρὸς
 τούτοις ὅτι ἕπου ἕκαστος προτίθεται νὰ πράξῃ
 ὡσπερ οἱ λοιποὶ, ἐκεῖ ἀρκεῖ νὰ δῶσῃ τὴν πρῶ-

την αἴθεσιν ὁ τυγὼν, καὶ παραχρῆμα ὅα τὴν
 μιμηθῶσιν ἅπαντες ὥστε πραγματικῶς ὅλοι
 πράττομεν ὅ,τι ἐπράξεν εἰς καὶ μόνος.

Ἰάντες οὗτοι οἱ τρόποι τοῦ λέγειν ἐκφράζουσι
 τὴν αὐτὴν διάνοιαν ὑπὸ διάφορα προσωπεῖα,
 περικαλύπτουσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πλάνην,
 γνωστὴν ὑπὸ τὸ ἄνομα τῆς μειροκρατίας καὶ
 παρασύρουσαν τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀρνηθῆ τὴν ἐ-
 λευθερίαν του καὶ ἐνεργῆσῃ οὕτως ὡσκαὶ μηδε-
 μίᾳ ὑπῆρχε θελήσεως ἐλευθερίας. Ἀφ' οὗ ὅμως ὁ
 ἄνθρωπος ἐπίσταται νὰ διακρίνῃ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ
 τοῦ πονηροῦ, ἀφ' οὗ δύνανται νὰ ποιήσῃ ἐλευθέ-
 ρην ἐκλογὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων, ἀφ' οὗ ὑπάρχει
 ἂν ἠθικὸν καὶ ἐπομένως ὑπεύθυνον, δὲν πρέπει
 νὰ λαλῇ οὔτε περὶ τῆς ἀνυπαράκτου εἰμαρμένης,
 οὔτε περὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων, ἐπειδὴ
 αὐτὸς ὑπῆρξε κύριος νὰ πράξῃ κατὰ τὸ δοκῶν.
 Οὐδὲν ὠφελεῖ λέγων ὅτι «οὕτως ἐπράξεν οἱ
 ἄλλοι» ὀσάκις πρόκειται περὶ ὅσων ἐπράξεν
 αὐτὸς.

Ἡ αὐτὴ ἀσθένεια καὶ βραθυμία τῆς ἠθικῆς
 θελήσεως, συνδυασμένη πολλάκις μετὰ τοῦ ἀλο-
 γίστου θυμοῦ, παροξύνει ἡμᾶς ἵνα δικαιολογώ-
 μεν πράξεις τὰς ὁποίας ἢ ἀληθινὴ καὶ αὐστηρὰ
 ἠθικὴ καταδικάζει ὡς παραπτώματα, ἐὰν μὴ
 ὡς ἐγκλήματα. Ἡθικὴ ἀδυναμία λ.χ. ἐμποδι-
 ζει ἡμᾶς νὰ ὁμολογήσωμεν τὴν ἀλήθειαν ἢ φι-
 λαυτία ὑστερον δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ εἴπωμεν ὅτι
 ἐποιήσαμεν ἔργον πονηρὸν παραγνωρίζομεν λοι-
 πὸν καὶ καταχρώμεθα τὴν ἡμετέραν διάνοιαν
 καὶ τὸν λόγον, διατεινόμενοι ὅτι ἢ ψευδολογία
 ἐπετρέπη ἢ ἐπεβλήθη ἡμῖν παρὰ τοῦ καθήκον-
 τος. Τότε τὸ ψεῦδος φαίνεται ἡμῖν εὐπρόσιτον,
 ὠφέλιμον εἰς τινὰ σκοπὸν καὶ ἐπομένως ἀξιό-
 παινον, ἐν ᾧ πραγματικῶς ἐνώπιον τοῦ ἀδεδιά-
 στου δικαστηρίου τῆς ἠθικῆς πᾶν ψεῦδος εἶναι
 ἄξιον κατακρίσεως.

Λάθετε ὡς δεύτερον παράδειγμα ἄνθρωπον
 ταλασιπρηθῆντα ὑπὸ τῆς ὀλιψείας καὶ τῶν πα-
 θημάτων, ἀπολεσάντα περιουσίαν, φίλους, συγ-
 γενεῖς νομίζει ὅτι δὲν ὑπελείφθη πλέον εἰς αὐ-
 τὸν οὐδὲν καὶ ὅτι περιττὴ καθίσταται καὶ αὐ-
 τῇ ἢ ζωῇ του. Φαντάζεται ὅτι ἔχει ἀδειαν νὰ
 ἀναζητήσῃ τὴν ἐσχάτην τῶν ὀλιψείων καὶ τῶν
 παθημάτων του ἑραπειαν, τὸν ἐκούσιον θάνατον
 δικαιολογῆι δὲ τὴν αὐτοκτονίαν χαρακτη-
 ρίζων αὐτὴν ὡς τραντάχτον τεκμήριον θάρρους
 καὶ ψυχικῆς ἀφοβίας. Ναί, ἀναμφιβόλως! Πρέ-
 πει νὰ ἔχη τις μέγα θάρρος ὥστε ν' ἀποβλέψῃ
 ἀδεῶς πρὸς τὸν θάνατον. Ὅπόταν ὅμως προτεί-
 νηται σοὶ ἐκλογὴ μεταξὺ δύο πραγμάτων, δὲν
 πρέπεισαι ὀκρᾶλῆος ἐὰν προτιμήσῃς ὅ,τι ἀπαι-
 τεῖ μικροτέρων ἐνεργειῶν. Πολὺ ὀλιγότερον θάρ-
 ρος κείται νὰ προαιρούμενος νὰ ἀποθάνῃ ἅπαξ
 μόνον, ἢ ὁ προαιρούμενος νὰ ἀποθάνῃ μυριά-
 κισ ὑπομένων μετὰ γενναίωσης τὰς λύπας
 τοῦ βίου. Ἀφετέ με νὰ ἀναγνώσω ἐνταῦθα ἐν

μικρὸν χωρίον ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ρου-
 σῶ, ὁ ὁποῖος ἰδὼν ποτε νεανίαν λυπούμενον ἐπὶ
 τῷ δυστυχίᾳ αὐτοῦ ἔρωτι καὶ ὀλέοντα νὰ γίνῃ
 αὐτόχειρ, εἶπε πρὸς αὐτὸν ταῦτα «Ἄφρον νεό-
 τη! ἐὰν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας ὑπελείφῃσσι
 τὸ ἐλάχιστον αἰσθημα τῆς ἀρετῆς, πρόσελθε καὶ
 ὅα σὲ διδάξω νὰ ἀγαπήσῃς τὴν ζωὴν. Ὅσάκις
 ἔρχεσαι εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ γίνῃς αὐτοκτόνος,
 εἰπὲ καθ' ἑαυτὸν, ἅς πράξω ἀκόμη μίαν ἀγα-
 θὴν πράξιν πρὶν ἀποθάνω! Ἵπαγε ἀκολού-
 θως καὶ ζήτησον ἵνα βοηθήσῃς τινὰ πτωχὸν,
 παραγορήσῃς τινὰ δυστυχῆ, ὑπερασπίσῃς τὸν
 ἀδίκως καταδικαζόμενον. Ἐὰν ὁ λογισμὸς οὗτος
 ἀναχαιτίσῃ σε σήμερον, ὅα ἀναχαιτίσῃ σε καὶ
 αὔριον καὶ μεθαῖριον καὶ διὰ παντός. Ἐὰν μὴ
 ἀναστειλῇ τὴν ἀνόητον ἐρμὴν σου, ἀπόθανε ὡς
 πονηρὰ καὶ ἀρχαία.» Ἡ αὐτοχειρία εἶναι ἀδίκη-
 μα καὶ ἀρπαγὴ προσγινόμενη εἰς τὴν οἰκογέ-
 νειαν, εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπότη-
 τα, ἐπομένως παντὸς ἄλλου ἀξία ἢ ἐπαινοῦ εἶναι
 ἀμάρτημα βλάπτον οὐ μόνον τὸν αὐτουργὸν αὐ-
 τοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους.

Ὅλοι αἱ πλάναι αἱ ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸν πλη-
 σιον προέρχονται ἐκ τῆς φιλαυτίας ἡμῶν καὶ
 τῆς υπερφιλαυτίας, ἣτις εἶναι γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄ-
 νομα τῆς ὑπεροψίας. Ἐνταῦθα δὲν ὑπαινίττο-
 μαί τὴν καθόλου ὑπεροψίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις
 ὑπολαμβάνει ἑαυτὸν κύριον καὶ δεσπότην ὅλης
 τῆς κτίσεως καὶ περιπίπτει εἰς ἀσεβῆ ὄνειροπο-
 λήματα. Ἐνωθὶ ἀπλῶς τὴν φιλοτικὴν ὑπερο-
 ψίαν, ἢς ἕνεκεν ἔβρευσαν ἀνεκαθεν ποταμοὶ αἰ-
 μάτων εἴτε διὰ τῆς κατακτῆσεως εἴτε διὰ τοῦ
 καταδιωγμοῦ. Ἐνωθὶ τὴν ἄλλην ὑπεροψίαν, τὴν
 ἐρειδομένην ἐπὶ τοῦ πλεονακτήματος τῆς χροιάς,
 ἢς ἕνεκα θέλουσι τινες νὰ δικαιολογήσωσι τὴν
 δουλείαν τῶν μαύρων, καὶ τὴν ὁποίαν οἱ μαύ-
 ροι καὶ οἱ κίτρινοχρόοι ἠδύναντο νὰ μεταχειρι-
 σθῶσιν ἐναντίον τῶν λευκῶν, ἐὰν ἦσαν πολυα-
 ριμότεροι καὶ ἰσχυρότεροι. Ἡ αὐτὴ ὑπεροψία
 περιθάλπει τὰς προλήψεις τῆς ἐθνομορφίας, ἔν-
 θεν μὲν ἀποδίδουσα εἰς τὸ ἴδιον ἔθνος ὅλας τὰς
 ἀρετὰς, ὅλας τὰς ἐπαινετὰς ἰκανότητας καὶ ἐ-
 πιφυλάττουσα εἴτε ἐν τῷ παρελθόντι, εἴτε ἐν
 τῷ μέλλοντι αὐτοῦ πάντα θρίαμβον καὶ πᾶσαν
 δόξαν, ἔνθεν δὲ ἀρνούμενη ταῦτα πάντα εἰς τοὺς
 ἕξτους λαοὺς, ὡσκαὶ ἐπρεπὴν ἢ φιλοπατρία, ἢ ἔ-
 ξοχος αὐτῆ τῶν γενναίων ψυχῶν ἀρετῇ, νὰ μᾶς
 καταστήσῃ τυφλοὺς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἀ-
 δίκους πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἐν τῇ Ἰνδικῇ ζωῶν
 ἄνθρωποι ἐν ἐσχάτῃ διαγόνοτες ἀθλιότητι, ἐξου-
 τελίζομενοι καὶ προπηλακίζομενοι ὑπὸ τῶν ἄλ-
 λων, οἱ καλούμενοι Παρία. Δὲν ἔχουσιν οὐδε-
 μίαν συνάφειαν μετὰ τῶν λοιπῶν, στεροῦνται
 παντὸς ἀνθρωπίνου δικαιώματος, εἶναι ἀμοιροί
 πάσης ἀναπτύξεως, βελτιώσεως καὶ προόδου,
 καὶ προστρέβουσιν ἀνεξάλειπτον κηλὶδα εἰς τὸν
 καθ' ἡμᾶς πολιτισμὸν. Ἡ ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας

ἐπικρατήσασα πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης δουλεία,
 τῆς ὁποίας ἴγνη ἐσώζοντο ἐν Γαλλίᾳ μέχρι τῆς
 ἐπαναστάσεως τοῦ 1789, παρέχει ἡμῖν ἀμυδρὰν
 ἰδέαν τῆς ἀθλιότητος τῶν Παριῶν. Ἡ δουλεία
 τῶν μέσων αἰώνων ἀναμνηστικὴ ἡμᾶς τὴν ἐν
 τῇ ἀρχαιότητι δουλείαν, τῆς ὁποίας ἦτο με-
 τριωτέρα τις ἐκδήλωσις. Οἱ δοῦλοι τῶν μέσων
 αἰώνων ἦσαν οἱ πρὸ μικροῦ ἠττηθέντες, οἱ ὁ-
 ποῖοι κατέστησαν ὑποτελεῖς ἢ ὑπῆκοοι εἰς θάρ-
 βαρον καὶ σκληροκαρδίον νικητὴν καθυπεβάλ-
 λοντο εἰς τὴν ἀγγαρεία, ἦτο ἀμισθοὶ θητεῖαν,
 ἐτέλουν φόρους ὑπερόγκους καὶ ἔπασχον μυρία
 δευνὰ παρὰ τῶν ἰσχυρῶν. Σήμερον, χάρις τῷ Θεῷ,
 τὰ κακὰ ταῦτα ἐξέλιπον, πάντες δὲ οἱ ἄλλοι
 εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου, ὡς εἶναι ἴσοι καὶ
 ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχει διαφορὰ
 τῶν ἡμετέρων φυσικῶν χαρακτηρισμάτων, διαφορὰ
 τῆς ἐργασίας, ἐπομένως καὶ διαφορὰ πραγμα-
 τικῆς ἀξίας καὶ δικαιωμάτων, ἐπειδὴ τελευ-
 ταιὸν ἅπαντες γεννώμεθα εἰς περιστάσεις μάλ-
 λον ἢ ἦτον εὐνοϊκᾶς καὶ ὑποκείμεθα εἰς παν-
 τοειδεῖς περιπετείας, εἰς ἕπαντος ὅα προκύπτῃ
 πάντοτε ἐντεῦθεν διαφορὰ τις καὶ ἀνισότης πε-
 ριουσίας καὶ θέσεως κοινωνικῆς. Ἄλλ' αἱ τοιαῦ-
 ται ἀνισότητες δὲν εἶναι ἀναλλοιώτοι, οὐδὲ ἔ-
 χουσι τι κοινὸν πρὸς τοὺς ἀμεταβλήτους καὶ
 ἀμετακινήτους βίους τῆς Ἄνατολῆς, τῆς Αἰγύ-
 πτου καὶ τῆς Ἰνδικῆς ἀπ' ἐναντίας ὑπόκεινται
 καθ' ἐκάστην εἰς μεταβολὰς, δυνάμεθα νὰ με-
 τρισθῶσι κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥττον ὁ σήμε-
 ρον πλοῦσις ἐνδέχεται αὔριον νὰ πτωχεύσῃ καὶ
 τανάπαλιν. Ἄλλ' ὅσον μεταβληταὶ καὶ ἂν ὑ-
 πάρχωσιν αἱ διαφοραὶ αὗται, πολλάκις ἡμεῖς
 συνειθίζοντες καὶ φανταζόμενοι αὐτὰς διαρκεῖς
 καὶ ἀναλλοιώτους, περιπίπτομεν εἰς ἄλλας χεί-
 ρονας καὶ βλαβερωτέρας πλάνας. Οἱ κατέχοντες
 λ.χ. πλοῦτον, τιμὰς καὶ ὑψηλὴν ἐν τῇ κοινω-
 νίᾳ θέσιν περιφρονοῦσι τοὺς ἀναγκαζομένους νὰ
 ἀποζῶσι διὰ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν των ὅι
 χεῖρώνικτες πάλιν, λησιμονοῦντες τὴ δύναται
 νὰ κατορθώσῃ ἢ δραστηριότης καὶ ἢ ἀνεπτυγ-
 μένη διάνοια ἐν χώρᾳ εὐνομούμενῃ, περιέρχον-
 ται εἰς ἀπόγνωσιν, ἀγανακτοῦσιν ἐπὶ τῇ ταπει-
 νῇ θέσει των καὶ φθονοῦσι τοὺς ἀνωτέρους των.
 Ἴδου μεγάλη πλάνη! Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι τὰ
 οὐσιωδέστερα στοιχεῖα τῆς εὐημερίας ἐκάστου,
 αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου, ἢ ἀρετῆ δη-
 λονότι, τὸ ἠρωϊκὸν θάρρος, ἢ ἀγαθὴ συνειδήσις
 ἀνήκουσιν εἰς πᾶσαν ἀνεξαιρέτως τάξιν ἀνθρώ-
 πων. «Ἡ ἀρετῇ (ἔλεγεν ὁ Πλάτων) δὲν ἔχει
 οὐδένα κύριον καὶ δεσπότην ἀνήκει εἰς πάντας
 τοὺς θεραπεύοντας αὐτὴν καὶ προσφέρεται εἰς
 πάντας τοὺς ζητούντας αὐτήν!» Τὸ ἀληθὲς με-
 γαλεῖον λοιπὸν, ἢ ἀληθὲς εὐημερία, δὲν ἐξήρη-
 ται ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων οὐδὲ ἀνευ-
 ρίσκεται πάντοτε ἐκεῖ ὅπου φανταζόμεθα ἡμεῖς.
 Τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον εἶναι ἀχώριστον ἀπὸ τῶν

μεγάλων προσόντων τῆς ἡμετέρας φύσεως ἀνευρίσκεται ἐν παντὶ χρηστῷ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ μὲν νὰ διατηρήσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τὰς ἠθικὰς αὐτοῦ ιδιότητες, τὴν διάνοιαν δηλαδὴ, τὴν χρηστότητα, καὶ τὴν φιλοπονίαν, δυναμένῳ δὲ νὰ κρατῇ τῶν ἰδίων παθῶν καὶ νὰ ἀντιτάσῃ θάρσος ἀπτόητον ἐναντίον παντὸς πειρασμοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ.

Ἄλλὰ μήπως δὲν εἶναι καὶ ἡ μονομαχία εἰδεχθὲς ἐξάμβλωμα τῆς προσβαλλομένης ὑπερφίας καὶ τῆς θρηϊώδους βαρβαρότητος; Τὸ ἐπάρκτον τοῦτο ἔθιμον, τὸ μεταδοθὲν καὶ εἰς τὰς νεωτέρας κοινωνίας τῆς Ἑυρώπης, ἐκλείπει βελτιωθὲν καὶ ὅα ἐκλίπη χρόνου προτόντος παντελῶς. Διὰ τὴν δὲν δύναμαι νὰ ἰσχυρισθῶ τὸ αὐτὸ καὶ περὶ ἄλλης τινὸς χειροτέρας μάστιγος τῆς ἀνθρωπότητος—τοῦ πολέμου—, τὸν ὁποῖον προξενεῖ πολλάκις ἡ ἀσύγνωστος ὑπερφιλαυτία καὶ ἡ ψευδὴς φιλοτιμία; Φοβοῦμαι ὅτι πολλοὶ ὅα παρέλθωσιν αἰῶνες, ἕως οὗ ἴδῃ ἡ ἀδίκως ταλαιπωρουμένη ἀνθρωπότης πεπαιγμένης τὰς ὁλοθριωπάτας ζήλοτυπίας μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν ἐξ ὧν σύγκαιται καὶ παγιομένη τὴν ἀδελφικὴν εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν τῶν διαφόρων ἐθνικότητων, αἵτινες τότε μόνον ἴσως ὅα συμφωνήσωσιν ὁπότεν τύχωσιν ἐκάστη τῆς πλοητῆς ἐλευθερίας καὶ γίνωσι κυρίαὶ ἐαυτῶν.

Ἀφικόμενος εἰς τὸ πέρας τῆς διατριβῆς μου ἐφελίω νὰ ἐξαγάγῃ τὰ συμπεράσματα οὐχὶ μετερχόμενος φιλοσοφικὸν ὕψος ἀλλὰ προσφεύγων εἰς τὴν ἐπομένην εἰκόνα. Φαντάσθητε σπήλαιον ἀφεγγές, ἔνθα ἐπικρατεῖ ζοφερὰ νύξ καὶ παντελῆς σκοτία· πυκνοτάτη δμίχλη ἐμποδίζει τὸ φῶς νὰ εἰσδύσῃ εἰς αὐτὸ· ἐνὶ καὶ φαίνονται περυσίζοντες ὀλίγοι σπινθήρες ἔρχόμενοι καὶ παρρηχόμενοι, ἰνδάλματα φωτεινὰ καὶ ἀπατηλὰ, ὀλέγοντα μὲν τὴν σφιν, φεύγοντα ὅμως ἡμᾶς καὶ μὴ περιμένοντα νὰ τὰ συλλάβωμεν. Ἀφεγγές σπήλαιον εἶναι ἡ ἡμετέρα διάνοια. Τὸ ἐν αὐτῷ ἐπιπολάζον σκότος εἶναι ἡ ἀμάθεια ἡμῶν. Ἡ δμίχλη ἡ ἐμποδίζουσα τὴν εἰσοδὸν τοῦ φωτός εἶναι τὰ πάθη, ἡ ὑπερφία καὶ ἡ εὐπιστία, ἐνὶ λόγῳ αἱ ἠθικαὶ ἡμῶν ἀσθένειαι. Τὰ φωτεινὰ ἰνδάλματα τοῦ ἐξωτερικοῦ φωτός εἶναι αἱ ἡμέτεραι προλήψεις καὶ αἱ πλάναι αἱ ἐπέχουσαι τόπον τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κανόνων τοῦ βίου, καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων πρέπει ἕσον τάχιον ν' ἀπαλλαγθῶμεν. Ἄλλὰ τίνα τρόπον; διὰ τίνων φαρμάκων;

Τὸν τρόπον τῆς Θεραπείας ὑποδηλοῦσιν ἡμῖν αὐτὰ τὰ αἶτια ἅτινα πρὸ μικροῦ ἀνελύσαμεν. Ἀνάγκη πᾶσα νὰ καταπολεμήσωμεν παντὶ σθένει τὴν ἡμετέραν ἀμάθειαν καὶ τὰ ἡμέτερα πάθη. Τὴν ἀμάθειάν του δὲ νικᾷ μόνος ὁ συνκισθανόμενος αὐτήν. Μεγάλη σοφία, μεγάλη ἐπιστήμη ἦτο, κατὰ τὸν θεῖον Σωκράτην, τὸ εἰδέναι ὅτι οὐδὲν οἶδεν. Ὁ γινώσκων ὅτι δὲν ε-

πίσταται οὐδὲν, φυλάσσεται τοῦλάχιστον ἐναντίον οἰασθῆποτε παρατόλμου καὶ ἀπερισκέπτου γνώμης καὶ παρρητύνεται ν' ἀναζητήσῃ καὶ ἀνεύρη τὴν ἀγνωστον ποθητὴν ἀλήθειαν. Περὶ δὲ τῶν παθῶν, ὀφείλομεν—διὰ τὸ συμφέρον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἡμετέρας διανοίας, διὰ τὸ συμφέρον τῆς ἡμετέρας καρδίας καὶ τῆς καθόλου ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καὶ ἀξιοπρεπείας— νὰ τὰ καταπολεμήσωμεν καὶ νὰ γίνωμεν κύριοι αὐτῶν, οὐχὶ βεβαίως ὅπως τὰ ἐκκρίζωσωμεν, τοῦθ' ἕπερ οὕτε δυνατὸν ὅα ἦτο οὔτε ἐλλογον, ἀλλ' ὅπως κανονίσαντες αὐτὰ τὰ συναρμολογήσωμεν πρὸς τὸν ὕψιστον σκοπὸν τῆς τε φύσεως καὶ τῆς Θείας Προνοίας.

Κατὰ τοῦτον μόνον τὸν τρόπον ἡ ἡμετέρα διάνοια, καθαιρουμένη ἀπὸ παντὸς ῥύπου, ἀποβαίνει πιστότατον καὶ ἀγνὸν κάτοπτρον τῆς πραγματικότητος καὶ φαινοτάτον κέντρον τῆς ἠθικῆς ἡμῶν οὐσίας. Βίς τοιαύτην κεκαθαρμένην ψυχὴν εἰσδύει ἀκολούτως ἡ ἀλήθεια καὶ κατοικεῖ ἐν αὐτῇ ὡς εἰς ἱερὸν καὶ προσφιλεῖ ἐνδικαίτημα.

Τὸ πρῶτον σύννερον ΤΟΥ ΣΥΖΗΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

Ὁ Παῦλος καὶ ἡ Ἑλένη—νεοὶ ἀμφότεροι— ἦσαν ἤδη ἀπὸ ἐνὸς κληνῶς νυμφευμένοι. Τὰ πάντα ἦσαν νέα καὶ καινοεργῆ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ἧ ἔχον ἀποκατασταθῆ. Τὰ ἐπιπλά των ἦσαν ὠραία, τοῦ τελευταίου στυμοῦ. Ἐκαμάρινον ὁ Παῦλος, τὸ γραφεῖόν του καὶ τὴν σάβαν τῆς ἡ Ἑλένης. Ἡμέραν τινα ἐκάθησαν κατὰ τὴν συνήθη ὥραν εἰς τὴν τράπεζαν αἱ δύο των, ἀλλ' ὁ Παῦλος δὲν ἔτρωγεν, ἦτο σκεπτικὸς.

—Τί ἔχεις Παῦλε; ἐρωτᾷ μετὰ τρυφερότητος ἡ Ἑλένη, διὰ τὴν δὲν τρώγεις, μήπως δὲν ἔμπροσθ;

—Ἄπ' ἐναντίας, ὅταν ἦλα εἰς τὸ σπῆτι εἰπεινοῦσα πολὺ...

—Λοιπὸν διὰ τί δὲν τρώγεις;

—Τί νὰ φάγω; μαγεύρισσα εἶνε αὐτὴ ἔπου ἔχομεν;

—Καὶ δι' αὐτὸ εἶσαι θυμωμένος, δὲν τὴν ἀλλάζομεν ὅταν θέλωμεν;

—Καλὰ!

—Τί καλὰ; Τὸ πρᾶγμα, Παῦλέ μου, διορθώνεται τόσον εὐκόλῃ, ὥστε δὲν ἀξίζει τὴν κόπον νὰ ταραττεσαι.

—Νομίζω ὅμως ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ὅα διορθωθῇ, ἀγαπητῆ μου, ἀν δὲν φροντίσης σὴ νὰ ἀποκτήσης ὀλίγας γνώσεις μαγεύρισσας καὶ θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς, διὰ νὰ ἦσαι εἰς θέσιν νὰ ἐπιτηρῆς ὅπως πρέπει τὴν μαγεύρισσαν.

—Θεωρητικὰς, ἀπάντησεν ἡ Ἑλένη ὅχι ἄνευ εἰρωνίας τινος, θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς! Κρίμα ἔπου δὲν ὑπάρχει, φίλε μου, Πανεπιστήμιον νὰ διδάσκῃ τέτοια πρᾶγματα.

—Κρίμα ἀληθῶς, ὑπέλαβεν ὁ Παῦλος προσποιούμενος ὅτι δὲν ἐνόησε τὴν ἐλαφρὰν ἐργὴν, ἥτις εἶχεν ὑπαγορεύσει τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς του, διότι ἔπρεπεν εἰς πᾶσαν καλῶς διοικουμένην οἰκίαν ἡ μαγεύρισσα νὰ μὴ ἦνε ἄλλο τι παρὰ μόνον τὸ ὄργανον, ὃ ἐκτελεστῆς τῶν διαταγῶν τῆς οἰκοδεσποίνης. Τῆς οἰκοδεσποίνης δὲ ἔργον ἔπρεπε νὰ ἦνε ἡ ἀκριβὴς γνώσις τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς ἐκάστου φαγητοῦ καὶ τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο δαπάνης. Χωρὶς δὲ νὰ ἦνε τις γαστρίμαργος δικαιοῦται, πιστεύω, νὰ προτιμᾷ τὴν καλὴν τροφήν τῆς κακῆς καὶ ἐλευνῆς, ἥτις ἄλλως τε δύναται λίαν ἐπιβλαβῶς νὰ ἐπιδράσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ὑγείας καὶ ἐπὶ τῆς διαθέσεως.

—Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ὑπέλαβεν ἡ Ἑλένη γινομένη ἀφηνεσθεπτικῆ, ἀλλὰ πῶς ὅα τὰς ἀποκτήσῃ ἡ οἰκοδεσποίνα τὰς γνώσεις ταύτας, πῶς ὅα γνωρίσῃ τὰς λεπτομερείας τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν παρασκευὴν τῶν φαγητῶν;

—Ἡ ζωὴ ὁλόκληρος δὲν εἶνε ἄλλο τίποτε παρὰ ἀκατάπαυστος ἀπόλεια δυνάμεων. Δὲν δὲ πάργει δὲ οὐδὲ ἐν ἄτομον τοῦ ἡμετέρου σώματος, τὸ ὅποῖον νὰ μὴ παλαιῖται τοιαύτην ἀπόλειαν. Πᾶσα κίνησις τῶν μυῶν μας, πᾶς νευρικός σπασμὸς, πᾶσα τῆς διανοίας μας ἐντασις ἀντιπροσωπεύει μίαν ἐξόδουσι δυνάμεων. Ἡ τροφή εἶνε τὸ ἔσοδον, διὰ τῆς τροφῆς ἀναπληροῦμεν τὰς ἀπολείας. Ἰδιον δὲ φρονίμου ἀνθρώπου εἶνε νὰ κάμνῃ εἰς τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα ὅτι κάμνει ὁ ἔμπορος, νὰ προσπαθῇ δηλαδὴ νὰ φέρῃ τὸ ἰσοζύγιον μεταξὺ ἐσοδῶν καὶ ἐξόδων. Τὸ ἀσπράδιον τοῦ ὄου, ἡ σάκχαρις καὶ τὰ λιπαρὰ σώματα εἶνε τὰ στοιχεῖα, ἐν οἷς ἀνανοῦται καὶ ἀκατάπαυστα ἀναστομοῦται τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Τὸ λεύκωμα τὸ ἐν τῷ αἵματι δυναμώνει τοὺς μῦς, τὰ νεῦρα καὶ τὸν ἐγκέφαλον, τὴν δὲ πολὺτιμον ταύτην οὐσίαν τὴν εὐρίσκουσαν ὅχι μόνον εἰς τὸ κρέας, εἰς τὸ γάλα, εἰς τὰ ὄα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ρίζας, τὰ φύλλα καὶ τοὺς κόκκους πολλῶν φυτῶν. Τὸ κρέας τῶν τετραπόδων περιέχει λεύκωμα ἀπὸ 14 ἕως 16 τοῖς 100, τὰ πιζέλια καὶ τὰ κουκκία 24 τοῖς 100, τὰ ὄα 15 τοῖς 100, τὸ ἄλευρον τοῦ σίτου 15 ἕως 19 τοῖς 100, τὰ γεώμηλα μόνον 2½ τοῖς 100. Ἡ μᾶλλον ὑγιεινὴ τροφή εἶνε ἡ περιέχουσα πλείοτερον λεύκωμα, πρέπει λοιπὸν πρὸ πάντων νὰ μεταχειρίζωμεθα ὡς φαγητὰ μας τὸ κρέας, τὸν ἄρτον καὶ τὰ ὕσπρα, τὰ ὅποια εἶπον. Ἄν τις θελήσῃ νὰ τραφῇ ὀλον μὲ γεώμηλα, ὅα καταστήσῃ τὸ αἷμα του ὑδαρὲς καὶ ὅα τῷ ἐπέλθωσιν ὡς ἐκ τούτου διάφοροι νόσοι, ἔχουσαι ὡς ἀφορμὴν τὴν τοιαύτην κατάρσιν τοῦ αἵματος, καὶ μάλιστα χοιράδες. Αἱ λιπαραὶ οὐσίαι ἔχουσαι διὰ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα τὴν αὐτὴν σημαντικότητα, ἢν

καὶ τὸ λεύκωμα. Εἰσδύουσι δὲ ἐν ἡμῖν αἱ οὐσίαι αὗται ὅχι μόνον ἀμέσως, ἀλλὰ καὶ ἐμμέσως, διότι τὸ κρέμα λ.χ. καὶ τὸ σάκχαρι τὸ περιεχόμενον εἰς τινὰ φυτὰ, μεταβάλλονται εἰς λίπος, ἀφ' οὗ χωνεύωμεν αὐτὰ. Ἄλλὰ καὶ ἄλλα τὰ εἶνε ἀναγκαῖα διὰ νὰ διαθρέψωσι τὰ ὄσπτα μας, τοὺς ὀδόντας μας καὶ τὴν κόμην μας. Τὰ ἄλατα ταῦτα εἶνε διανεμημένα εἰς τε τὸ ζωικὸν καὶ τὸ φυτικὸν βασίλειον, ὁπότεν λαμβάνομεν τὰς τροφὰς μας, καὶ εἰς τὰ ὕδατα, τὰ ὅποια πίνωμεν. Ἄριστη λοιπὸν τροφή εἶνε ἡ περιέχουσα τὰς οὐσίας, τὰς ὅποιας εἶπα. Τὰ βρέφη καὶ οἱ ἀπολίτευτοι λαοὶ τρέφονται μὲ γάλα, διότι τὸ γάλα περιέχει ἕλας αὐτὰς τὰς οὐσίας...

—Εἶθε νὰ ἐπρεφώμεθα καὶ ἡμεῖς μόνον μὲ γάλα, διέκοψε λέγουσα ἡ νεαρὰ σύζυγος, ὅα καθεῖσται τότε ἀπλούστατον τὸ φοβερὸν μαγειρικὸν ζήτημα... Ἄλλ' ἐξακολούθησον, φίλε μου, μ' ἀρέσει αὐτὴ ἡ ομιλία.

—Ὁ ἄρτος καὶ τὸ κρέας δὲν εἶνε ἄλλο τίποτε παρὰ γάλα συμπεπυκνωμένον, διότι ἡ σύνθεσις των εἶνε ὅμοια πρὸς τὴν τοῦ γάλακτος. Ἄλλὰ πόσαι δοκιμαί, πόσαι κόποι καὶ πόσαι ἀνακαλύψεις δὲν χρειάζονται διὰ νὰ κατορθωθῇ ὁ μετασχηματισμὸς, ἡ παρασκευὴ, ἡ σύγκρασις τῶν διαφόρων αὐτῶν οὐσιῶν! Εἶνε ἔργον ἔμα καὶ ἀποδείξεις τοῦ πολιτισμοῦ ὁ μετασχηματισμὸς, ἡ παρασκευὴ, ἡ σύγκρασις αὐτῶν. Δὲν ὅα ἦτο δυνατὸν δὲ ἄνευ τοῦ πυρός νὰ κατορθωθῇ τίποτε καὶ διὰ τοῦτο ἐμυθολόγουν οἱ παλαιοὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐκπέσαν τὸ πῦρ οἱ ἀνθρώποι, ἀλλὰ δὲ ἔθνη παλαιότερα ἔτι, προέβησαν περαιτέρω καὶ ἐθεοποίησαν τὸ πῦρ. Ἄλλὰ πρὶν ἢ ἡ τροφή ἀφομοιωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ διάφορα ἡμῶν ὄργανα, ἔχει χρειάν καὶ δευτέραν φοράν νὰ μαγειρευθῇ, ἔχει ἀνάγκην καὶ δευτέρου πυρός, καὶ τὸ πῦρ τοῦτο εὐρίσκειται ἐν τῷ στομάχῳ μας.

—Πῶς, ἐν τῷ στομάχῳ μας; ἀνέκραξεν ἡ Ἑλένη. Ποῖον πείραμα μᾶς τὸ ἀποδεικνύει τοῦτο;

—Παρατηρήθη, Ἑλένη, τὸ πρᾶγμα ἐπὶ ἀρρώστων ἠδυνήθησαν μάλιστα μὲ τὸ ὠρολόγιον νὰ ὑπολογίσωσι τὰ κατὰ τὴν χώνευσιν. Τὸ βραστὸν ὄρζιον χωνεύεται εἰς μίαν ὥραν, τὰ ψητὰ κρέατα τοῦ κυνηγίου εἰς 1½ ὥραν, τὸ βρασμένον γάλα εἰς 2 ὥρας, τὸ ἑωδινὸν τὸ βραστὸν εἰς 3½ ὥρας, τὸ ἑωδινὸν τὸ ἀλατισμένον εἰς 5 ἢ 6 ὥρας, τὸ χοιρομήριον εἰς 3 ὥρας, τὰ λουκάνικα εἰς 5, τὸ ψητὸν θιδέλον εἰς 3½, τὰ σκληροβρασμένα ὄα εἰς 5½, τὸ κομπουπίδι εἰς 5½ ὥρας. Τὸ αὐτὸ πείραμα ἀποδεικνύει ὅτι τὰ ψητὰ κρέατα εἶνε μᾶλλον εὐπεπτα τῶν βραστῶν ἢ τῶν ἄλλως μαγειρευμένων. Πρὸς τοῦτοίς σημειώτερον ἔτι, καθ' ἃ μᾶς διδάσκει ἡ χημεία, ὁ συνήθης ζυμὸς τοῦ κρέα-

τος δὲν εἶνε ἄλλο παρὰ ὕδωρ μὲ ὀλίγον λίπος καὶ ὅτι τὸ κρέας, ὅπερ θράζομεν διὰ τὴν ἐξαγάγωμεν τὸν ζωμὸν τοῦτον, ἀπαλλάσσεται ὅπως ἐνεκα τῆς παρεσκευῆς τοῦ ζωμοῦ τῶν θρεπτικῶν αὐτοῦ ἰδιοτήτων καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀνωφερῆ μόνον ἐργασίαν παρέχει εἰς τὸν στόμαχον καὶ οὐδὲν πλέον . . .

— Ὁ ζωμός; καλῶς, τί λέγεις; τί λοιπὸν εἶνε τὸ δυναμωτικόν; ἀνέκραζεν ἀπελπισ ἡ Ἐλένη.

— Ἠξούρω, ἀπήντησεν ὁ Παῦλος μειδιῶν, ὅτι ἡ φωνή μου εἶνε φωνὴ βούκτου ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ὅτι αἱ προλήψεις ἔχουσι πολὺ πλεονέκτηρον δύνανται ἀπὸ τοῦ ἀνοήτου ἐκείνου, οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ τὰς ἐκρίξωσιν. . . Τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι ἂν θέλῃς ζωμὸν ἀληθῶς δυναμωτικόν, πρέπει νὰ θυσιάσῃς ἐντελῶς τὸ κρέας τὸ ὀρισμένον εἰς τὴν παρεσκευὴν αὐτοῦ. Πρέπει δηλαδὴ νὰ κόψῃς τὸ κρέας εἰς μικρὰ κομμάτια, νὰ τὰ ἀλατίσῃς ὅσον πρέπει καὶ νὰ θάλῃς αὐτὰ τὰ κομμάτια μὲ ὀλίγον ὕδωρ ἐντὸς βουκαλίου, τὸ ὅποιον νὰ τὸ θέσῃς ἐντὸς θράζοντος ὕδατος ἐπὶ ἕ ἢ ὅ ὄρα. Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἄλλος τὸ λεγόμενον consommé, παχύτατον δηλαδὴ ζωμὸν προελθόντα ἐκ τῆς ὀλοσχεροῦς καταναλώσεως τοῦ κρέατος, ὁ ὅποιος φυσικῶς εἶνε θρεπτικώτατος συνάμα δὲ καὶ λίαν εὐπεπτος.

— Ἀλλὰ τὸ ἐξόδιον, Παῦλε; Νομίζω ὅτι αὐτὴ ἡ περιφρονησὶς ἡ χημεία σου θὰ ἐπιβαρύνει πολὺ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ μαγειρείου! Ὅσον κρέας χρειάζεται διὰ νὰ κάμῃ τις τὸ περιφρονησὶς;

— Μὲ 500 γραμμάρια κρέατος δύναται νὰ κατασκευασθῇ τόσον consommé, ὅσον νὰ γεμίσῃς ἓνα κυσθίσκον τοῦ τεύου.

— Βλέπεις; λοιπὸν; χάνεται τόσον κρέας.

— Ἄς ἴδωμεν, ἄς ἀφήσωμεν τὸ consommé διὰ τοῦς ἀσθενεῖς. Ἄς ἔχωμεν ὅμως πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐξῆς: ὅτι πολὺ καλλίτερον τρεφόμεθα διὰ μικρῶν κομματιῶν ψητοῦ κρέατος, παρὰ δι' ἑνὸς μεγάλου τεμαχίου κρέατος βραστοῦ. Προσθέτω ὅτι πρέπει χάριν ποιικιλίας νὰ μεταχειρίζομεθα εἰς τροφήν μας καὶ ἰχθύς, ἂν καὶ ὁ ἰχθύς περιέχει τόσα θρεπτικὰ συστατικά, ὅσα ἐν τεμαχίον κρέατος ἡμίσεος ὄγκου διὰ τοῦτο ὅταν ἔχωμεν ἰχθύς εἰς τὴν τράπεζάν μας πρέπει νὰ μὴ χάνωμεν τὴν ἀναγκαίαν ἡμῖν ποσότητα θρεπτικῶν στοιχείων. Ὅταν λοιπὸν ἔχῃς ἰχθύς ἐτοίματον καὶ φασόλια π.χ. ἢ ὠά ἢ ἐν γλύκισμα κτλ.

Τοιαῦται, φιλάττη, εἶνε αἱ θεωρίαι, περὶ ὧν σοὶ ἔλεγα πρὸ μικροῦ. Δι' αὐτὰς εἶμαι πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς σου, ἀλλ' ὅταν ἀφορᾷ εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος. . . ὁμολογῶ τὴν ἀμάθειάν μου. Χρειάζεται πείρα, πνεῦμα πρακτικόν, καλὴ θέλησις. . .

— Ὅτ' ἀποσπᾷσαι ν' ἀναπληρώσω ἐγὼ τὴν ἄλλειψιν τοῦ σὺζόγου μου ὡς πρὸς τὸ πρακτι-

κὸν μέρος, εἶπε θέτουσα τέριμα εἰς τὴν ὀμίλιν καὶ χαριέντως μειδιῶσα ἡ νεαρὰ σύζυγος.

Σ. . .

ΧΑΡΙΣ ΔΙΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΤΗΝΑ!

Ἀρχομένου τοῦ 1861, πολλαὶ αἰτήσεις παρουσιάσθησαν εἰς τὴν γαλλικὴν γερουσίαν, ὅπως ληφθῶσι μέτρα «πρὸς διατήρησιν τῶν πτηνῶν, ἅτινα καταστρέφουσι τὰ ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν γεωργίαν ἔντομα.» Ὁ πρόεδρος *Κοιμῆται* ἐπεφορτίσθη νὰ συντάξῃ τὴν ἐκθεσιν, ἣν καὶ ἀνέγνω ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 24 Ἰουνίου, καὶ ἣς τὰ συμπεράσματα ὑπῆρξαν ὑπὸ πᾶσαν ἐποφὴν σύμφωνα πρὸς τὰς προσδοκίας καὶ τὰς εὐχὰς τῶν ἀπειθυμάντων τὰς αἰτήσεις.

Ἐκ τῆς κομψοτάτης καὶ χαριστάτης ταύτης ἐκθέσεως καταχωρίζομεν ἐνταῦθα ἐν τῶν μάλλον ἐνδιαφερόντων τεμαχίων χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς *Ἐστίας*:

«Ὁ εὐγνώμων ἄνθρωπος θέλει ἀναμφιβόλως λάθει ὑπὸ τὴν εἰδικὴν αὐτοῦ προστασίαν τοῦς ἀπαιρητήτους τοῦτους ἐπικούρους, τοῦς πιστούς τοῦτους φίλους καὶ συμμάχους: θέλει φροντίσει διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν πτηνῶν, ἅτινα πολεμοῦσιν αὐτὰ: τοῦ σαρκοβόρου βένεου, τοῦ συλλαμβάνοντος αὐτὰ ἐν τῇ πτήσει, τοῦ εισδύοντος εἰς τὴν φωλεάν αὐτῶν ὕψους, ὅπως καταφάγῃ τὴν νεοσσίδα, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν μητέρα μετὰ τῶν μικρῶν τῆς. . . Ὅχι, ὡσεὶ ἤθελεν ἄπαξ εἶτι νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀποστροφὴν ταύτην τοῦ μυθογράφου:

« . . . Ἐλευθέρως ὀφείλωμεν εὐρίσκω
νὰ σ' ἔκω ἤδη, ὅτι ἀποθνήσκω,
ὅτ' εἶναι σύμβολον τῶν ἀγνωμόνων
ἢ ἄνθρωποι, οὐχ ἢ ὄφεις μόνον.

ὁ ἄνθρωπος κατὰ παράδοξον τύφλωσιν δείκνυται ὁ τρομερώτερος ἐχθρὸς τῶν τρυφερῶν καὶ ὀφελίμων τούτων πλασμάτων. Σκληρότερος τοῦ ἔρακος, χάριν τροφῆς φονεύοντες, φονεύει ἀπλῶς χάριν τέρψεως πρὸς καταστροφὴν.

Τὸ πυροβόλον δὲν εἶναι ἀρκούντως θανατηφόρον ἄλλως τε εἶναι καὶ προωρισμένον διὰ τῆσαν εὐγενεστέρων τούναντιον ὁ ἄνθρωπος διὰ πλείστον μηχανημάτων, δικτύων, ἰχθῶν καὶ παρομοίων παγίδων, μετὰ λυσσώδους τυφλώσεως καταδιώκει τοῦς χαριέντας καὶ ἀναγκαίους τοῦτους φίλους του, οὓς παρεχόμενον αὐτῷ ἡ θεία Πρόνοια.

Φειδόμενος ὑμῶν δὲν προβαίνο εἰς τὴν περιγραφὴν βερβάρων πραγμάτων, τινὰ τῶν ἐπείων διεγείρουσι τὴν ἀποστροφὴν καὶ τὴν φρίκην ἐν τούτοις, ὅτι δύναμαι νὰ σὰς εἶπω, εἶναι ἡ ὀλεθρία καταστροφὴ ὀφελίμων πτηνῶν, κατ' ἑκαστον ἔτος θανατουμένων ἐν ἀπάσῃ τῇ Γαλίᾳ, πρῶτιστα δὲ πάντων ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς αὐτῆς καὶ μεσημβριναῖς ἐπαρχίαις.

Ἄμα μετὰ τοῦ ἔρακος οἱ πιστοὶ ἡμῶν οὗτοι σύμμαχοι ἐπανέλθουσιν εἰς τὰς ἡμετέρας χώρας,

ἀφ' ὧν εἶχεν ἀποδιώξει αὐτοὺς ὁ χειμὼν εἰς ξένην γῆν, τυγχάνουσι τῆς ἀκαλοῦθου ὑποδοχῆς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Βάρου ἄχρι τῶν ἀνατολικῶν Πυρηνάων. Περὶ τὴν Μασσαλίαν καὶ τὴν Τουλώνα καὶ τὰς λοιπὰς παραλίους πόλεις καὶ πόλιντας πάντες οἱ γήλοφοι εἶναι κεκοσμημένοι διὰ θηρευτικῶν δικτύων κατὰ δὲ τὴν μαρτυρίαν ἀξιοπίστου ἀνδρὸς, τοῦ Κ. *Diac*, εἰδικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο μελετήσαντος, ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ θῆρα, ἑκαστος θηρευτῆς κατατρέπει 100 ἕως 200 συκοφάγους κατ' ἑκάστην. Ἡ αἰτησις λοιπὸν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Τουλώνας οὐδεμίαν λέγει ὑπερβολὴν, βεβαιούσα ὅτι κατὰ *μεριάδας* καταστρέφονται τὰ πτηνὰ ταῦτα, ἐπὶ μεγάλη ζημίᾳ τῶν κεντρικῶν καὶ βορείων ἡμῶν ἐπαρχιῶν, ἐν αἷς ὀλίγιστα μόνον καταφθάνουσιν, ὅπως πληρώσωσι τὴν ὀρισμένην αὐτῶν ἀποστολὴν ὑπὸ τῆς Προνοίας.

Ἐν τῇ ἀνατολικῇ Γαλίᾳ καὶ ἰδίως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Λοθαριγγίᾳ ἀνάλογα τελοῦνται, κατὰ μαρτυρεῖ ἡ αἴτησις τῆς ἐν Νανσύ ἐταιρείας τοῦ ἐγκληματισμοῦ.

Καὶ πρὸς τίνα λόγον ἡ ἀγρία αὕτη καταστροφὴ, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὴν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Τουλώνας; Θέλουσιν ἐπικαλεσθῆ τὸ δίκαιον τῆς ἐκ τῶν ζώων διατροφῆς τοῦ ἀνθρώπου; Ἐν τούτοις δὲν εἶναι σοφὰ ἢ νομιμοποιήσις αὕτη τῆς καταστροφῆς μικρῶν ὄντων, ὧν ἑκαστον παρέχει τροφήν ἀσημάντων κατ' ὀλοκληρίαν. Οὐχί, ἡ καταστροφὴ αὐτῶν δὲν προέρχεται ἐκ τῆς ἀνάγκης διατροφῆς, ἀλλὰ μάλλον ἐκ βαναύσου γαστρομαργίας.

Καὶ ὅμως ὑπολογίζω τις, ἔγω καὶ λίαν μετρίως, πρὸς πόσους σάκκους σίτου, πρὸς πόσους πίθους οἴνου καὶ ἐλαίου ἀναλογεῖ εἰς ὀλίγος ἐκ τῶν θυμάτων τούτων, δι' ὧν συνειθίζουσι νὰ κοσμήσῃ τὴν τράπεζαν ἐν τισὶ χώραις, θέλει πεισθῆ ὅτι ὁ Λούκουλος ἐν βλῆ αὐτοῦ τῇ δόξῃ οὐδέποτε παρέσχε τοσοῦτον πολῦτιμον συμπόσιον ὅπως δι' εὐρή τις παρόμοιον πολυτελεῖ παράδειγμα, πρέπει ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸν περιώνυμον μαργαρίτην τῆς Κλεοπάτρας.

Περιπλέον ἡ ἀθλία αὕτη δικαιολογία τῆς ἱκανοποιηθῆσις φιληθονίας δὲν δύναται νὰ προταθῇ ὑπὸ τῶν θηρευτῶν ἐκείνων, οἵτινες χάριν ἐπιδείξεως, πρὶν ἢ ἐπανέλθωσιν οἴκοι, κτυπῶσι τὴν ταχύτερον χελιδόνα, τὴν μητέρα ἴσως τὴν κομίζουσαν τὴν τροφήν εἰς τὴν λιμοκτονοῦσαν αὐτῆς νεοσσίδα. Δὲν πρέπει ἔρα νὰ γίνῃ ἢ παρατήρησις εἰς τοῦς ἐξ ἀπερισχεΐας σκληροῦς τούτους ἀνθρώπους, ὅτι κατ' ἣν ἡμέραν ὁ θανατηφόρος αὐτῶν μόλυβδος ἐφόνευσε τὴν πτωχὴν χελιδόνα, αὕτη εἶχε καταστρέψει πεντακάσια ἐπιβλαβῆ ἔντομα, ἧτο δὲ ἀξία μείζονος φιλανθρωπίας, ἢ δέκα θηρευταὶ οἴκοι ἐπανερχόμενοι καὶ

1. Ποταμὸς ἐν τῇ μεσημβρινοδυτικῇ Γαλίᾳ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ ἡμῶν ἐπαρχία.

πλήρη πτηνῶν τὸν σάκκον αὐτῶν ἔχοντες; Καὶ τίνας ἄλλου λόγου ἔνεκεν ἢ ἐκ καθαρᾶς ἀγνοίας ὁ κάτοικος τῶν ἐξοχῶν μετὰ μωρᾶς ἀγερωχίας φονεύει τὸν βῦαν (κουκουβάγιαν) καὶ τὰ μὴ φαρμακὰ ὄφειδα, τὰ ὅποια καταστρέφουσι τοῦς ποντικούς καὶ τὰ ἔντομα τὰ βλάπτοντα τοῦς ἀγρούς του καὶ τὰς ἀποθήκας του; Καὶ διατί δὲν φονεύει τὴν γαλῆν αὐτοῦ μάλλον;

Ἄσκει μὴ ἐξήρκουν δὲ οἱ ἄνδρες διὰ τὸν καταστροφικὸν τοῦτον κατὰ τῶν πτηνῶν πόλεμον, ἰδοὺ καὶ τὰ παιδία λαμβάνοντα εἰς αὐτὸν μέρος μετὰ τῆς ἀνηλεοῦς ἀδιαφορίας τῆς ἡλικίας αὐτῶν,

ἀνοικτήμονος ἡλικίας,

ὡς εἶπεν ὁ Λαφονταίνος. Ὡ! ναί, ἀληθῶς εἶναι ἀνηλεῆ τὰ παιδία ταῦτα τῶν ἐξοχῶν, τὰ παραμελοῦντα τὸ σχολεῖον χάριν τῆς τῶν φωλεῶν θήρας. Τὰ ὠά, ὅπως καὶ αἱ νεαρὰ νεοσσαὶ ἔχουσι ἐνδιαφέρον δι' αὐτὰ δὲν συντρίβουσι μόνον τὰ μὲν, ἀλλὰ καταστρέφουσι οἰκτρῶς τὰς νεοσσίδας διὰ τῆς πείνης καὶ τῶν βρασάνων.

Οἱ δὲ γονεῖς τῶν ἀρχαίων τούτων παιδίων, ἀντὶ νὰ τὰ στείλωσιν εἰς τὸ σχολεῖον, ἀποῦ μαστιγώσωσιν αὐτὰ προσηκόντως, παρίσταται μετὰ ψυχρᾶς ἀδιαφορίας ἐνώπιον τῶν σκληρῶν τούτων πράξεων. Γονεῖς καὶ τέκνα ἀγνοοῦσιν ἀναμφιβόλως τοῦς ὄραίους τούτους τῆς Γραφῆς λόγους: «Ἄν περιπατῶν εὐρῆς κατ' ὄδον, ἐπὶ δένδρου ἢ κατὰ γῆς, τὴν μητέρα ἐπωάζουσαν τὰ μικρὰ ἢ τὰ ὠά, δὲν θέλεις λάθει ποσὶς τὴν μητέρα οὔτε τὰ μικρὰ αὐτῆς, ἀλλὰ θέλεις καταλίπει αὐτὰ ἐλεύθερα, ἵνα μὴ σοὶ συμβῆ τι κακὸν καὶ ζῆσις ἐπὶ μακρὸν χρόνον.» Ἄν τοῦλάχιστον ἀγνοοῦντες τὴν Γραφήν, ἐγνώριζον τὸ συμφέρον τῶν!

Εἶναι ἀπαρίθμητοι αἱ τοιαῦται καταστροφᾶς οἱ δὲ κατοικήσαντες ἐν ταῖς ἐξοχαῖς γνωρίζουσιν, ὅτι συνηθέστατα εἶδον περὶ τὴν ἐσπέραν παιδίον ἀποκομίζον ἑκατοντάδα ὠῶν καταγωγῆς διαφόρου.

Πῶς δὲ τὰ ἀνυπερέσπιστα ταῦτα γένην κατάρθωσαν νὰ ἐπιζήσωσι τοῦ μακροχρόνου τούτου πολέμου; . . . Εἶναι ἐν τῶν μυστηρίων ἐκείνων, ἅτινα δύναται νὰ ἐξηγήσῃ μόνον ἡ θαυμασία ἀγαθότης, δι' ἧς ὁ Θεὸς ἐπανορθοῖ ἀκαταπαύστως τὰ ἀμαρτήματα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου πλάσματός του.»

ΚΩΜΙΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΗΣΕΙΣ

Γνωστὸν εἶναι τοῖς πᾶσιν ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Β', νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας, ἀπηλευθέρωσε τοῦς δούλους ἐν τῇ ἀπεράντῳ ἐκείνῃ χώρᾳ, καὶ κατέστησεν εἰσέτι πολίτας ῥώσους ἐπέκεινα τῶν εἰκοσιν ἑκατομμυρίων ψυχῶν, ἀναντιρρήτως δὲ ἡ πράξις αὕτη θέλει καταστήσει ἀθάνατον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου αὐτοκράτορος. Καὶ ναί μὲν οἱ δούλοι ἐκείνοι ὀφίσταν-

το δουλείαν οὐχὶ σκληράν, διότι συνήθως οἱ δεσπότες ῥώσοι ἔζων ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῶν δούλων των καὶ ἐφέροντο ἠπιῶς πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ καίτοι τοιαύτης οὐσίας τῆς δουλείας ἐν Ῥωσίᾳ, ἡ δουλεία ἀσίποτε ἔμενε θεσμός ἀτοπος καὶ ἀγῶν ἀείποτε εἰς ἄτοπα, ἔστιν ὅτε καὶ εἰς σκληρὰ ἐξαγόμενα. Τὸ δικαίωμα ἰδίως τοῦ νὰ τιμωρῶνται οἱ δούλοι διὰ μαστιγώσεις αὐθωρεὶ καὶ ἄνευ ἐλαχίστης διαδικασίας ἐπὶ τῇ ἀπλῇ διαταγῇ τοῦ κυρίου, ἔδωκε πολλάκις ἀφορμὴν εἰς ἀλλοκότους παρανοήσεις καὶ εἰς λάθη ἀνεπανόρθωτα.

Εἰς ἀπόδειξιν τῶν λόγων μας ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὸ ἐπόμενον γεγονός, λαθὼν τὴν λύσιν ἰκανῶς γελοίαν.

Ὁ κόμης δὲ Σεγοῦρ, χρηματίας πρεσβυτέρης ἐν Πιτρούπολει ἐπὶ Λίκατερίνης Β', διηγείται ἐν ταῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ, ὅτι ἤμερον τινὰ εἶδεν εἰσερχόμενον παρ' αὐτῆς λίαν δραμαίως ἀνθρωπίνον τινα τεταραγμένον, καὶ κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ φόβου, τῆς ὀδύνης καὶ τῆς ὀργῆς· αἱ τρίχες τοῦ ἦσαν ἀνορθωμένοι, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐρυθροὶ καὶ μεστοὶ διακρύβων, ἡ φωνή τοῦ διακεκομμένη καὶ τὰ ἐνδύματά του ἐν ἀταξίᾳ· ὁ ἀνθρώπος οὗτος ἦτο γάλλος τὴν ἐθνικότητα.

Ἐρωτήσας αὐτὸν, ἐξακολουθεῖ διηγούμενος ὁ συγγραφεὺς τῶν ἀπομνημονευμάτων, περὶ τῆς αἰτίας τῆς τσοσάτης τοῦ τεταραγμένου καὶ λύπης, ἠκουσα αὐτὸν λέγοντά μοι ὡς ἔπειτα·—Κύριε κόμη, ἐπικαλοῦμαι τὴν προστασίαν τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος κατὰ πράξεως ἀδίκου καὶ σκληρῆς συνάμα· κατὰ διαταγὴν ἐνὸς ἰσχυροῦ κυρίου με ἐξέβρισαν ἄνευ ἀφορμῆς, καὶ μοι κατέφερον ἑκατὸν διὰ τῆς μαστιγῆς πληγὰς.

—Τοιαύτη διαικίωσις, τῷ ἀπήντησα, ἢ ἦτο ἀδικαιολόγητος, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι θαρρῶ τι παραπτώμα τὴν προκάλεσε. Ἴδαν ἀληθῶς οὐδέ μία ἀφορμὴ ὑπῆρξεν, ὡς σεὶ διατείνεσθε, εἶναι ἀνεξήγητος καὶ ὅλως ἀπίθανος· ἀλλὰ τίς ἔδωκε ἀρά γε τοιαύτην διαταγὴν;

—Ὁ δὸς τὴν διαταγὴν εἶναι, εἶπέ μοι ὁ παραπονούμενος, ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης ὁ κόμης δὲ Βροῦκε, διοικητῆς τῆς πόλεως.—Ἦσθε τρελλῆς, ἐπανελάβον ἐγὼ, εἶναι τῶν ἀδυνάτων ἀνθρώπων χαίρων τσοσάτην ὑπόληψιν, καὶ τσοσάτον ὄν πεφωτισμένος ὅσον ὁ κόμης δὲ Βροῦκε, νὰ προσενηθῆ πρὸς γάλλον οὕτω βιαίως, ἐὰν μὴ τοῦλάχιστον τὸν προσεδάλλετο ἀτομικῶς.

—Οἱμοὶ! κύριε, ἀπήντησεν ὁ ἐγκαλῶν, ἐγὼ οὔτε κἀν ἐγνώρισκα ποτὲ τὸν κόμητα Βροῦκε· εἶμαι μάγειρος τὸ ἐπιτήδειον, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ κύριος διοικητῆς εἶχεν ἀνάγκην μαγείρου ἐπορεύθη εἰς τὸ μέγαρόν του, καὶ οἱ ἀνθρώποι του με εἰσήγαγον εἰς τὰ δωμάτιά του. Μόλις ἡ ἐξοχότης του ἠκουσεν ὅτι ἦλθεν ὁ μάγειρος, διέταξε νὰ με μαστιγώσωσιν ἑκατοντά-

κις, ὅπερ καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκτελεσθῆ. Τὸ συμβῆν ὅσας φαίνεται ἴσως ἀπίθανον, καὶ ὅμως εἶναι δυστυχῶς πραγματικὴ ἀλήθεια· οἱ ὅμοί μου δὲ δύνανται ἐν ἀνάγκῃ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τρομερὰ ἀπόδειξις.

—Ἄκουσον, τῷ λέγω ἐπὶ τέλους, ἐὰν ἐναντίον ὄλων τῶν φαινομένων εἶπατε ἀλήθειαν, ἐγὼ θὰ λάβω ἰκανοποίησιν διὰ τὴν γενομένην κατὰ σοῦ ὑβρίν, οὔτε θὰ ὑποφέρω ποτὲ νὰ ὑβρίζωνται οὕτως οἱ συμπατριῶταί μου, οὐς καθήκον ἔχω νὰ προστατεύω. Πρόσεξον ὅμως καλῶς μήπως μοι διηγήθῃς μύθους, διότι θὰ σὲ κάμω νὰ μεταμεληθῆς διὰ τὸ ψεῦδος σου. Φέρε καὶ δὴς σὺ ὁ ἴδιος πρὸς τὸν διοικητὴν τὸ γράμμα τὸ ἔποιον θὰ γράψω πρὸς αὐτόν· εἰς τῶν ἀνθρώπων μου θέλει σὲ συνοδεύσει.

Γιῶντι, παρεχρήμα ἔγραψα τῷ κόμητι δὲ Βροῦκε, ὅπως τῷ ἀνακοινώσω τὴν ἀλλόκοτον καταμύνησιν ἣτις μοι ἐγένετο. Τῷ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι εἰ καὶ μοι ἦτο ἀδύνατον νὰ δώσω πίστιν εἰς αὐτὴν, ἡ ὑποχρέωσις ὅμως τοῦ νὰ προστατεύω πάντα γάλλον μοι ἐπέβαλλε τὸ καθήκον νὰ ζητήσω ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἀλλοκότου τούτου γεγονότος, διότι ἐπὶ τέλους ἐδύνατο ὑπάλληλός τις, καταχρώμενος τὸ ὄνομά του, νὰ ἐπραξέ τὴν ἀδικίαν ταύτην. Τῷ ἔκαμον δὲ γνωστὴν ὅτι περιέμενον ἀνυπακόμτως τὴν ἀπάντησίν του, ὅπως ἐπιληφθῆ τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς τιμωρίαν τοῦ καταγγελλαντος εἰ κατεψεύθητο οὗτος, καὶ τῷ ἀποδώσω δικαιοσύνην, εἰ, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν.

Δύο ὥραι εἶχον παρέλθει χωρὶς νὰ λάβω καμμίαν ἀπάντησιν. Ἐργίζε νὰ γάνω τὴν ὑπόμνησιν καὶ ἠτοιμάσθην νὰ ἐξέλθω ὅπως ἀναζητήσω ἐγὼ αὐτὸς τὴν διασάφτησιν τοῦ πράγματος, ὅτε εἶδον ἐξαίφνης ἐρχόμενον τὸν φίλον, ὅστις τῷ ἀληθεία δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ὁ ἴδιος· ἡ ὄψις τοῦ ἦτο γαλιανία, τὰ χεῖρά του ἐμεϊδίον· καὶ τέλος οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐπὶ τὸν ὑπὸ τῆς χαρῆς.

—Λοιπὸν! ἔφραξες, τῷ λέγω, ἀπάντησιν;

—Ὅχι, κύριε· ἡ ἐξοχότης του θὰ σὲ τὴν στείλῃ ὁ ἴδιος μετ' οὐ πολὺ· ἀλλ' ἐγὼ δὲν παραπονοῦμαι πλέον· εἶμαι τώρα εὐχαριστημένος, πολὺ μάλιστα εὐχαριστημένος· ὑπῆρξε μία παρανόησις· ἐγὼ δὲ δὲν ἔγω ἀλλο τι νὰ πράξω ἢ νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς διὰ τὴν καλοκαγαθίαν σας.

—Ἦδὲς! καὶ τάχα αἱ ἑκατὸν μαστιγώσεις δὲν σοῦ μένουσιν πλέον;—Ἀπ' ἐναντίας, κύριε πρέσβυ, μοῦ μένουσιν καὶ μοῦ καλομένουσιν· ἀλλὰ, μὰ τὴν πίστιν μου, μοῦ περιέδωσαν τὰς πληγὰς τῶσφ καλὰ ὥστε με ἔκαμον νὰ ὑποφέρω ἀγογγύστως τὴν τύχην μου. Ἴδου δὲ πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα· Ὁ κόμης δὲ Βροῦκε εἶχε βῶσάν τινα μάγειρον, γεννηθέντα ἐν τῷ κτήματι αὐτοῦ. Ὁ ἀνθρώπος οὗτος ὄλιγας ἡμέρας πρὸ τοῦ συμβῆν-

τος μοι, εἶχε λειποτακτήσει, καὶ εἶχε, καλῶς λέγουσι, κλέψει. Ἡ ἐξοχότης του ὁ κόμης διατάξας νὰ τὸν καταδιώξωσιν, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ τὸν τιμωρήσῃ ἅμα ὡς παρουσίᾳ αὐτὸν ἐνώπιόν του.

Ἐφυγε λοιπὸν κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν νὰ παρουσιασθῆ ἐγὼ ὅπως λάβω τὴν κενωθείσαν θέσιν· ὅτε ἤνοιξαν τὴν θύραν τοῦ δωματίου τοῦ διοικητοῦ, οὗτος ἐκάθητο εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ εἰργάζετο μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἔχων ἐστραμμένα πρὸς με τὰ πόδια. Ὁ εἰσαγαγὼν με ὑπηρετῆς προπορευθεὶς εἶπε· Δέσποτα, ἰδοὺ ὁ μάγειρος. Περσευθὸς τότε ἡ ἐξοχότης του, χωρὶς νὰ στραφῆ νὰ με ἴδῃ, ἀπήντησε·—Πολὺ καλὰ, νὰ εἶναι γέροντος εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ τῷ δώσω ἑκατὸν βαβδισμοὺς, καθὼς διέταξε. Ἐν τῷ ἅμα ὁ ὑπηρετῆς κλείει τὴν θύραν, με συλλαμβάνει, με σύρει βιαίως καὶ προσκαλεῖ τοὺς συνυπηρετάς του, αἵτινες ἄνευ οἰκτιρμοῦ, ὡς εἶχον ἑμὴν εἰπῆ, ἐπιβάλλουν ἐπὶ τῆς ῥάχους ἐνὸς πτωχοῦ γάλλου μαγείρου, τοὺς διὰ τὸν λειποτάκτην βῶσον μάγειρον προωρισμένους βαβδισμοὺς.

Ἡ ἐξοχότης του, οἰκτιρῶν με μετ' ἀγαθότητος, ἠθέλησε νὰ μοι ἐξηγήσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν κακὴν ταύτην συνενόησιν, καὶ ἐτελείωσε τοὺς παρηγορητικούς του τούτους λόγους διὰ τῆς προσφορῆς τοῦ μεγάλου τούτου σάκκου, ὃν βλέπετε ἔδω μεστὸν χρυσοῦ.

Τότε ἀπέπεμψα τὸν πτωχὸν αὐτὸν διὰ βολῶν, μὴ δυνάμενος νὰ μὴ θαυμάσω ὀπίσσω εὐκόλως κατεσιγάσθῃ ἡ δικαία ἀγανάκτησις του.

Ἐτερον τι γεγονός, ὃ κατωτέρω ἐκθέτομεν, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν γελοίαν λύσιν καταλήξω, ἀποδεικνύει ἐπίσης ὅποσα κακὰ δύνανται νὰ συμβῶσιν εἰς χώρας ὅπου ὁ νόμος εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Μονάρχου, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι οὗτος εἶναι ὁ κάλλιστος τῶν ἡγεμόνων. Τὸ συμβῆν περὶ οὗ ὁ λόγος διεδραματίσθη ἐπὶ Λίκατερίνης τῆς Β', ἣτις ὑπῆρξε κατὰ τὴν ὁμολογίαν ἀπάντων τῶν συγχρόνων ὑπηκόων τῆς, ὑπόδειγμα συνέσεως, καλοκαγαθίας καὶ ἠπιότητος.

Πλουσιώτατός τις ξένος, Σούδερλανδ κλοῦμενος, ἦτο τραπεζίτης τῆς αὐτῆς καὶ εἶχε λάβει τὴν βωσικὴν ἐθνικότητα· ἀπήλασε δὲ μεγάλως τὴν εὖνοιαν τῆς αυτοκρατορίας. Πρωτὰν τινὰ ἀναγγέλλουσιν αὐτῷ ὅτι ἡ οἰκία του περιεζώσθη ὑπὸ χωροφυλάκων, καὶ ὅτι ὁ διευθυντῆς τῆς ἀπυνομιᾶς ζητεῖ νὰ τῷ δμιλήσῃ.

Ὁ ἀξιοματικὸς οὗτος, Ρελιέφ κλοῦμενος, εἰσέρχεται ἐν τῇ οἰκίᾳ λίαν στενωχωρημένος.

—Κύριε Σούδερλανδ, τῷ λέγει, μετ' ἀληθοῦς λύπης σὰς λέγω ὅτι ἐπεφορτίσθη παρὰ τῆς χαριτοθύτου ἀνάσσης μου νὰ ἐκτελέσω διαταγὴν τινα, ἣς τὸ αὐστηρὸν με κατατρομάζει καὶ με κατακλύπει, ἀγνοῶ δὲ τίνος ἔνεκα παρκατώματός ἡ τίνος ἔνεκα ἐγκλήματος ἐξεργί-

ρατε ἐπὶ τσοσάτον τὴν ἀγανάκτησιν τῆς αὐτῆς Μεγαλειότητος.

—Καὶ ἐγὼ, κύριε, ἀπήντησεν ὁ τραπεζίτης, ἀγνοῶ τοῦτο ὅσον ὑμεῖς καὶ πλέον ἔτι, ἡ δὲ ἐκπληξίς μου ὑπερβαίνει τὴν ἰδικὴν σας. Ἀλλὰ τέλος πάντων, ποία εἶναι ἡ διαταγὴ αὕτη;

—Κύριε, ἐπαναλαμβάνει ὁ ἀξιοματικὸς, τῇ ἀληθείᾳ με λείπει τὸ θάρρος νὰ σὰς τὴν φανερώσω.

—Τί λοιπὸν, ἀπόλεσα τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς αυτοκρατορίας;

—Ἄν τοῦτο ἦτο μόνον, δὲν θὰ με ἐβλίπατε τσοσάτον περίλυπον. Ἡ ἐμπιστοσύνη ἐπανερχεται καὶ μία θέσις ἀποδίδεται πάλιν.

—Καὶ καλὰ! πρόκειται ἀρά γε νὰ με ἀποπέμψωσιν εἰς τὴν πατρίδα μου;

—Τοῦτο θὰ ἦτο δχληρὸν, ἀλλ' ἀνθρωπος πλούσιος ὅσον ὑμεῖς παντοῦ δύναται νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς.

—Ἀλλὰ, πρὸς Θεοῦ, ἀνέκραξε τότε τρέμων ὁ Σούδερλανδ, πρόκειται νὰ μ' ἐξορίσωσιν εἰς τὴν Σιβηρίαν;

—Φεῦ! καὶ ἐκείθεν ἐπανερχεται τις.

—Νὰ με βίψωσιν εἰς τὰς φυλακάς;

—Ἄν τοῦτο, ἦτο, θὰ ἐξήργεσο ἐκείθεν.

—Παναγία μου! θέλουσιν νὰ με δώσουν τὸ κνοῦτον;

—Ἡ τιμωρία αὕτη εἶναι τρομερὰ, ἀλλὰ δὲν φονεύει.

—Καὶ λοιπὸν, εἶπεν ἰλιγγίῳ ὁ τραπεζίτης, ἡ ζωὴ μου εἶναι εἰς κίνδυνον; Ἡ αυτοκράτειρα, ἡ τόσφ καλὴ, ἡ τόσφ εὐσπλαγγχος, ἡ τις πρὸ δύο ἔτι ἡμερῶν μοι ἐλάλει μετὰ τσοσάτης ἀγαθότητος, αὕτη θέλει. . . ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ τὸ πιστεύσω. Ἄϊ, πρὸς Θεοῦ, τελείωσε ὁ θάνατος θὰ ἦτο ἦττον σκληρὸς ἀπὸ τὴν ἀνυπόφορον ταύτην προσδοκίαν.

—Πολὺ καλὰ, φίλτατέ μοι, εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ διευθυντῆς τῆς ἀπυνομιᾶς μετὰ φωνῆς κλαυθμηρᾶς, ἡ χαριτόθυτος ἀνασσα μοι μοι ἔδωκε διαταγὴν νὰ κάμω νὰ σὰς ταριχεύωσιν.

—Νὰ με ταριχεύωσιν! ἐκραύγασεν ὁ Σούδερλανδ προσβλέπων ἀκαρδαμικῶς τὸν ἀξιοματικόν· σεὶ ἐχάσατε βεβαίως τὸν νοῦν σας, ἡ ἡ αυτοκράτειρα δὲν ἔχει τὸν ἰδικόν της· ὅπως δὴποτε δὲν θὰ ἐλαμβάνετε τοιαύτην διαταγὴν χωρὶς νὰ ὑποδείξητε συνάμα καὶ τὸ βάρβαρον καὶ ἀλλόκοτον αὐτῆς.

—Ἀλλοίμονον, πτωχέ μοι φίλε, ἐπραξά ὅ, τι συνήθως δὲν τολμῶμεν ποτὲ νὰ πράττωμεν· κατέδειξα τὴν ἐκπληξίν μου, τὴν ὀλίψιν μου· ἤρχιζα μάλιστα νὰ τολμήσω νὰ ἐκφέρω παράκλησιν τινα, ἀλλ' ἡ σεβαστὴ μου ἀνασσα, διὰ φωνῆς ὀργισμένης, ἐλέγγυσά μοι τοὺς διαταγμούς μου, μοι ἐπέταξε νὰ ἐξέλθω καὶ νὰ ἐκτελέσω αὐθωρεὶ τὴν διαταγὴν τῆς, προσέσασα μάλιστα καὶ ταῦτα· τὰς λέξεις, αἵτινες ἀντηχοῦσιν εἰσέτι

εις τὰς ἀκοάς μου : "Υπαγε, καὶ μὴ λησιμονήσῃς οὗτο καθῆκόν σου εἶναι νὰ ἐκτελέσῃς, ἄνευ ρογγυσμῶν, τὰς παραγγελίας τὰς ὁποίας ἔξω νὰ σοὶ ἀναθέτω.

Θὰ ἐπεχειροῦμεν ἀδύνατόν τι ἐὰν ἐπιειρώμεθα νὰ παραστήσωμεν τὴν ἐκπληξίν, τὴν ὀργήν, τὸν τρόμον, τὸν ἀπελπισμὸν τοῦ δυστυχοῦς τραπέζιτου. Ἀφοῦ ἐπὶ τινὰ χρόνον παρεδόθη καὶ ὀλοκληρίαν εἰς τὴν ἐκρηξίν τῆς λύπης του, εἰδοποιήθη παρὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς ἀστυνομίας ὅτι εἶχεν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας καιρὸν, ὅπως τακτοποιήσῃ τὰς ὑποθέσεις του.

Τότε ὁ Σούδερλανδ παρακαλεῖ αὐτόν, τὸν καθικετεύει ἐπὶ πολὺ ματαίως ὅπως τῷ δώσει καιρὸν νὰ γράψῃ ἐν γραμματίῳ πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν καὶ ἐπικλιθεῖ τὸ ἔλκος αὐτῆς. Ὁ ἀξιωματικὸς, καμφοθεὶς τέλος ἐκ τῶν προσληπτῶν του, ἐπέδωκε τρέμων καὶ λαβῶν τὸ γραμματίον ἐξέρχεται, ἀλλὰ μὴ τολμῶν νὰ πορευθῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα, διευθύνεται κατεσπευσμένως πρὸς τὸν κόμητα Βροῦκε.

Οὗτος ἐνόμισεν, ἀκούσας τὰ διατρέχοντα, ὅτι ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας ἐπερλάθη τῷ εἶπε δὲ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, νὰ περιμείνῃ αὐτὸν εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ τρέχει ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἴδῃ τὴν αὐτοκράτειραν, πρὸς ἣν ἐξέθηκε τὰ διατρέχοντα.

Ἡ Λίκατερίνη, ἀκούσασα τὸ παράδοξον ἐκεῖνο διήγημα, ἀνέκραξε « Δίκαιε θεέ! τί τρομερὸν πρᾶγμα! Τῇ ἀληθείᾳ ὁ Ρελιέρ ἔχασε τὸν νοῦν του. Κύριε κόμη, τρέξατε καὶ διατάξατε τὸν ἀνόητον αὐτόν νὰ ὑπάγῃ ἀμέσως ν' ἀπαλλάξῃ τὸν δυστυχῆ τραπέζιτην μου ἀπὸ τοῦ τρόμου του καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ παρεουδὸς αὐτόν.»

Ὁ κόμης ἐξέρχεται, ἐκτελεῖ τὴν διαταγὴν, ἐπανέρχεται δὲ καὶ εὐρίσκει μὲ θυμωμένον τὸν κηπουρὸν ἐκείνον ἐπινοηθέντα ὑπὸ γέλωτος. « Τώρα βλέπω, εἶπεν αὐτῇ, τὴν ἀφορμὴν σκηπῆς τόσον γελοίας ὅσον καὶ ἀκατανόητου πρὸ τινῶν ἐτῶν εἶχον ὠραῖόν τι κυνάριον τὸ ὁποῖον ἠγάπων καὶ ὑπερβολῆν, τὸ εἶχον δὲ ὀνομάσει Σούδερλανδ, διότι αὐτὸς ὀνομάζετο ὁ ἄγγλος ὅστις μοι τὸ εἶχε χαρίσει. Τὸ κυνάριον ἐκεῖνο ἀπέθανε πρὸ ὀλίγου, ἐγὼ δὲ διέταξα τὸν Ρελιέρ νὰ τὸ ταριχεύσῃ, ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπον αὐτὸν διατάζοντα, ἐθυμώθη ἐναντίον του, νομίσασα ὅτι ἐκ ματαιοφροσύνης ἐθεώρει τὴν ἐντολήν μου αὐτὴν κατωτέραν τῆς ἀξίας του· ἰδοὺ ἡ λύσις τοῦ γελοίου τούτου αἰνίγματος.»

Τὶς ἀναγινώσκων τ' ἀνωτέρω, γελοῖα μὲν ἔντα ὑπὸ ἔποψιν τινῶν, ἀλλὰ τρομερὰ ὑπὸ ἑτέραν, δὲν παύεται ὅτι τὰ ἄτοπα τὰ παρεπόμενα ἐλευθέρους πολιτευμάτων, εἶναι μὴδὲν συγκρινόμενα πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδιαχώριστα, οὕτως εἰπεῖν, ἀπὸ τῶν ἀπολυταρχικῶν κυβερνήσεων ;

*M.

ΠΑΡΕΤΩΔΗΣ ΣΕΛΗΝΗ

Γενικῶς πιστεύεται εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ περίχωρα τῶν Παρισίων, ὅτι κατὰ τινὰς μῆνας ἡ σελήνη, ὅτε καλεῖται παγετώδης (lune-glace), ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν φαινομένων τῆς βλαστήσεως. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἀφορμὴ ἀνεκδότου ἀστειοῦ, ὑπερδιηγῆται δ' Ἀραγὼ ὡς ἑξῆς :

« Χαίρω τὰ μέγιστα βλέπων ὑμᾶς συνελθόντας περὶ ἐμὲ, εἶπέ ποτε Λουδοβίκος ὁ III' πρὸς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ γραφείου τῶν γεωγραφικῶν καταμετρήσεων (des longitudes), ἐλθοῦσας ἵνα προσφέρῃ αὐτῷ τὴν Ἐπετηρίδα καὶ τὴν Γ' ἰωάνν τῶν καιρῶν, καθότι θέλετε μοι ἐξηγήσει σαφῶς τί ἐστίν ἡ παγετώδης σελήνη καὶ τίς ἡ ἐνέργεια αὐτῆς ἐπὶ τῶν σπαρτῶν.

« Ὁ Λαπλὰς, πρὸς ἣν ἀπεστεινέτο, ἔμεινε ὡς ἐμβρόντητος· ἐνῶ τὰς εἰρηφάνους οὗτος περὶ σελήνης, οὐδέποτε ἀληθῶς ἐσκέπητο καὶ περὶ τῆς παγετώδους σελήνης. Συνεβουλεύετο δὲ διὰ τῶν βλεμμάτων τοὺς γείτονας αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδένα βλέπων πρόθυμον νὰ λάβῃ τὸν λόγον, ἠναγκάσθη νὰ ἀπαντήσῃ αὐτός. « Μεγαλειότατε, ἡ παγετώδης σελήνη οὐδέμιαν κατέχει θέσιν εἰς τὰς ἀστρονομικὰς θεωρίας, ἐπιμένοντες δὲν δυνάμεθα νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν Ἰμετέραν Μεγαλειότητα.»

« Τὴν ἐσπέραν ὁ βασιλεὺς ὑθύνησε πολὺ διὰ τὴν ἀμηχανίαν, εἰς ἣν ἐπέβηκε τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ δὲ Λαπλὰς μολὼν τοῦτο ἤλθε πρὸς ἐμὲ εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον καὶ μετ' ἠρώτησεν ἐὰν ἠδυνάμην νὰ τὸν διαφωτίσω περὶ τῆς περιφῆμου ταύτης παγετώδους σελήνης, ἥτις ἐγένετο ἀφορμὴ τισσοῦτον δυσαρέστου δι' ἑαυτὸν συμβάντος. Ἰπεσκέθη αὐτῷ ὅτι θέλω ζητήσαι πληροφορίας παρὰ τῶν κηπουρῶν τοῦ ἑορτανικοῦ κήπου καὶ ἄλλων γεωργῶν. Τοιαύτη ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τοῦ ἑξῆς κεφαλαίου.

Ἡ παγετώδης σελήνην καλοῦσιν οἱ κηπουροὶ ἐκείνην, ἥτις ἀρχομένη κατ' Ἀπρίλιον, γίνεται πανσέληνος εἴτε περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἴτε συνήθετον κατὰ τὸν Μάϊον. Κατ' αὐτοὺς δὲ τὸ φῶς τῆς σελήνης ταύτης ἐξασκεῖ ἐπιβλαβὴ ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν νέων φυτῶν, καὶ καθ' ἂ βεβαιούσιν παρετήρησαν ὅτι κατὰ τὴν νύκτα, ὅτε ὁ οὐρανὸς εἶναι αἰθρῖος, τὰ φύλλα καὶ οἱ κάλυκες οἱ ἐκτεθειμένοι εἰς τὸ φῶς τοῦτο παχύνουν, μολονότι τὸ θερμομέτρων μένει πολλοὺς ἑκθμοὺς ὑπὲρ τὸ μὴδὲν. Προσθέτουσι δὲ ὅτι, ἐὰν νεφελώδης οὐρανὸς κωλύῃ τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης νὰ πέσωσιν ἐπὶ τῶν φυτῶν, δὲν συμβαίνει αὐτὰ ἀποτελέσματα, καὶ τοὶ ἄλλοις τε ἡ κατὰστασις τῆς θερμοκρασίας μένει ἡ αὐτῇ.

« Τὰ φαινόμενα ταῦτα φαίνονται δεικνύοντα ὅτι τὸ φῶς τοῦ ἡμετέρου ἡλιοῦ ἔχει παγετώδη τινὰ ἰδιότητα· καὶ ὁμοίως διευθύνοντες φακοὺς καὶ μέγιστα ἀντανάκλαστικά κάτοπτρα

καὶ θέτοντες εἰς τὴν ἐστίαν αὐτῶν λίαν εὐαίσθητα θερμομέτρα, οὐδέποτε παρατηρήσαμεν τι δυνάμενον νὰ δικαιολογήσῃ τσοῦτον παράδοξον συμπέρασμα. Ὅθεν καὶ ὑπὸ τῶν φυσικῶν ἢ παγετώδης σελήνη τάσσεται μεταξὺ τῶν δημιουργῶν προλήψεων, ἐνῶ οἱ γεωργοὶ μένουσιν εἰσέτι πεπεισμένοι περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν.»

Οὐδεμίαν ὄντως ἐπιρροὴν ἔχει ἡ σελήνη ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ τούτου φαινομένου, καθὼς προκύπτει ἐκ τῆς κατὰ τὰς αἰθρίας ἐσπέρας ἀκτινοβολήσεως, ἥτις δύναται νὰ καταβιβάσῃ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἐδάφους ὅ ἕως ὅ ἑκθμοὺς κατωτέρω τῆς τοῦ ἀέρος· ἐὰν τώρα ἕλλη τις αἰτία, ὡς βόρειος ἀνεμὸς ἢ ἡ προσέλευσις εἰς ἐκεῖνα τὰ κλίματα (τῆς βορ. Γαλλίας) πλωτῶν πάγων προερχομένων ἀπὸ τὰς βορείους θαλάσσης καταβιβάσῃ ἢ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἀέρος πλησίον τοῦ μὴδενός, ἢ τοῦ ἐδάφους καταβαίνει ἀφ' ἑαυτῆς ὑπὸ τὸ μὴδὲν καὶ τὰ φυτὰ παχύνουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας.

ΑΔΗΘΕΙΑΙ

* * Ὁ στόμαχος καὶ ἡ καρδία πρέπει νὰ ἴναι εὐχαριστήμενοι, ἵνα ἠδυνώμεθα θαυμάζοντας τὴν φύσιν. Ἄλλως ὁ ἥλιος φαίνεται ἡμῖν, ἐμοὶ τοῦλάχιστον, μηχανὴ πρὸς ὀρίμανσιν τῶν πεπτόνων, ἡ σελήνη φανάριον τῶν κλεπτῶν, τὰ δένδρα καύσιμος ὕλη, ἡ θάλασσα ἀλμυρὸν βευστόν καὶ ἡ ζωὴ ἀνούσιος, ὡς νερόβραστος κολοκύνθη. (Ε. Ποϊδης.)

* * Ἡ φιλάρεσκος μοιάζει τὴν ὠραίαν θάλασσαν. Ἐπιφάνεια ἀκτινοβολοῦσα, ἀντανάκλωσα τοῦ οὐρανοῦ τὸ μεδίδημα, ἀλλὰ κρύπτουσα ἄχανῃ πυθμένα, ὑποὺλον βεῦμα καὶ θάνατον. (Α. Ρ. Ραγκαβῆς.)

ΣΗΜΒΙΩΣΕΙΣ

Τὸ ζήτημα τοῦ ἀναστήματος τοῦ ἀνθρώπου διήγειρε τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρωπολόγων. Ὑπάρχουσι πολλὰ στατιστικὰ σχετικὰ ὡς πρὸς τὸ ποικίλον ὕψος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος· ὡς δὲ συνήθως συμβαίνει οἱ περὶ ταῦτα ἀσχοληθέντες διαφέρουσιν ἐν γένει ὡς πρὸς τὰ συμπεράσματα.

Κατὰ μελέτην τινὰ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ Ἀνθρωπολογικῇ Ἐπιθεωρήσει, ὁ ὑψηλότερος ἄνθρωπος εἶναι Φινλανδὸς, ἔχων ὕψος μέτρων 2,83, ὁ δὲ βραχύσωμος εἶναι νάνος, ἔχων ὕψος 1,3 ἑκατοστών τοῦ μέτρου. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἔκρων ὑπάρχουσιν ἑπιχειροὶ διαφοραὶ. Τὸ κλίμα, αἱ ἐξεις, τὰ ἦδη ἀσκουσίαν ἐπίδρασιν σημαντικὴν ἐπὶ τοῦ μέσου ὕψους τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ Παταγόνες εἶναι ἡ μόνη φυλὴ, ἥς τὸ μέσον ὕψος εἶναι μέτρ. 1,78, οἱ Βοστανὸς τῆς με-

σημερινῆς Ἀφρικῆς, εἶναι τοῦναντίον οἱ βραχυσωμότεροι τῶν ἀνθρώπων· τὸ μέσον αὐτῶν ἀνάστημα εἶναι 1,35 μέτρ. Ὁ μέσος ὄρος μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἔκρων εἶναι 1,60. Ἐν τούτοις ἡ Ἀνθρωπολογικὴ Ἐπιθεώρησις κατὰ πίνακας δημοσιευθέντας μέχρι τοῦδε, ἀναφέρει ὅτι ὁ μέσος οὗτος ὄρος πρέπει νὰ εἶναι μεγαλειότερος· παραδέχεται δὲ ὡς μέσον ὄρον τὸν 1,68.

Τὸ γυναικεῖον ἀνάστημα διέφυγεν ἄχρι τοῦδε τὰς ἐρεῦνας τῶν στατιστικῶν.

Κατὰ τὸ νεοστὶ ἐκδοθὲν βιβλίον τοῦ Μαυρικίου Βλόκ (Maurice Block) Europe politique et sociale, ἡ κατανάλωσις τῆς ζακχάρεως κατὰ κεφαλὴν εἶναι ἐν Ῥωσίᾳ 1 χιλιάγρ. 2, ἐν Αὐστρίᾳ 2 χιλιάγρ. 4, ἐν Πρωσίᾳ 3 χιλιάγρ. 75, ἐν Βελγίῳ 4 χιλιάγρ. 00, ἐν Ὀλλανδίᾳ 7 χιλιάγρ. 3, ἐν Γαλλίᾳ 7 χιλιάγρ. 4, ἐν Ἀγγλίᾳ 19 χιλιάγρ. 88. Ὡστε μόνη ἡ Ἀγγλία καταναλίσκει τὸ ἥμισυ τῆς ζακχάρεως, ἣν καταναλίσκει πᾶσα ἡ λοιπὴ Εὐρώπη.

Βί: ΛΑΓΚΑΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ φωτός ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου.

Δ'

Τὸ φῶς, τοῦ ὁποῖου πρώτη καὶ κυρία πηγὴ εἶναι ὁ ἥλιος, συντελεῖ μεγάλως εἰς τὴν βλάστησιν τῶν φυτῶν ὡς καὶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν ζώων. Πολλάκις ἕκαστος ἡμῶν ἔτυχε νὰ ἴδῃ φυτὰ βλαστάνοντα εἰς τὸ σκότος ἢ καὶ εἰς μέρη σκιερὰ τὰ φυτὰ αὐτὰ, ὅσον καὶ ἂν τὰ περιποιώμεθα, ὅσον καὶ ἂν τοῖς παρέχωμεν τροφήν διὰ κόπρου καὶ ποτίσματος, δὲν προκύπτουσι ποτὲ ἄλλα τὰ βλέπομεν λευκὰ σχεδόν, καὶ στερούμενα τοῦ πρασίνου χρώματός των, λεπτὰ, εὐθρυπτα, ἀσθενῆ καὶ μὴ ἔχοντα φύλλα ἄφθονα, καταπίπτοντα δὲ καὶ τάχιιστα μαραινόμενα καὶ σηθόμενα, πρὶν ἢ δυνθῶσιν νὰ παραξωσιν ἄνθη καὶ καρπούς. Ὅσακις εἰς ἐν χωράφιον ὑπάρχουσι δένδρα, βλέπομεν τὴν σπορὰν προκύπτουσαν μὲν καὶ ἀκμαίαν παντοῦ, ὅπου αἱ εὐεργετικαὶ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες τὴν ζωογονοῦσιν, ἀσθενῆ δὲ καὶ ἀθλίαν καθ' ὅλην τὴν περιόχην τῶν δένδρων, ἕτινα διὰ τῶν φύλλων των σκιάζουσι τὰ ὑπ' αὐτὰ φυτὰ, καὶ τὰ στεροῦσι τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Ἀπαρᾶλλάτως καὶ ὁ ἄνθρωπος, δάκις διὰ μακροῦ στερηθῆ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, καθίσταται ὠχρόλευκος καὶ χάνει τὴν ἀνθηρὰν ἐκείνην χροιάν, ἥτις εἶναι τὸ σύμβολον τῆς εὐεξίας· αἱ σάρκες του γίνονται μαλθακαὶ, τὸ δερμα του χαλαροῦται καὶ λαμβάνει ὑγρότητα ψυχράν. Ἐὰν δὲ παραταθῇ ἐπὶ πολὺ ἡ στέρησις τοῦ φωτός, μαραίνεται ὁ ἄνθρωπος κατ' ὀλίγον, ἐξασθενεῖ καὶ ἀποθνήσκει ἐπὶ τέλους φυσικῶς· τοιαῦτα θλιβερὰ παραδείγματα παρατηροῦνται πάμπολλα εἰς τὰς σκοτεινάς φυλά-

κὰς, ὅπου κρατοῦνται δέσμοι οἱ κακοῦργοι, εἰς τὰ μεταλλεῖα, τὰ λατομεῖα καὶ ἀνθρακωρυχτεῖα, ὅπου χιλιάδες δυστυχῶν ἔντων ἐνταφιάζονται ζῶντα, ἵνα κερδίσωσι τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τῆς οἰκογενείας τῶν! Πλὴν δὲ τούτων παρατηρήσατε μετὰ προσοχῆς τοὺς κατοίκους μιᾶς πόλεως, καὶ θέλετε ἴδετε πόσον διαφέρουσιν ἀλλήλων ἀναλύγως τοῦ εὐφωτιστοῦ ἢ μὴ τῶν συνοικιῶν, ἃς κατοικοῦσιν. Ὅπου τῆς πόλεως οἱ δρόμοι εἰνε εὐρεῖς καὶ ἐκτεθειμένοι πρὸς τὸν ἥλιον, ὅπου ὑπάρχουσι πλατεῖαι, ὅπου αἱ οἰκίαι εἰνε κτισμέναι εἰς τρόπον, ὥστε νὰ δέχωνται ἄρθρον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἐκεῖ οἱ κάτοικοι εἰνε ζωηροὶ, εὐθυμοὶ, καὶ φέρουσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν σφραγίδα τῆς εὐεξίας καὶ τῆς ὑγείας. Ὅπου δὲ πάλιν αἱ ὁδοὶ εἰνε στενὰ καὶ αἱ οἰκίαι σκοτεινὰ, καὶ δὲν ὑπάρχουσιν πλατεῖαι, ἐκεῖ τούναντιον οἱ ἄνθρωποι εἰνε ὠχροὶ καὶ καχεκτικοί. Τὰ τιαῦτα δὲ ἀποτελέσματα παρατηροῦνται κυρίως ἐπὶ τῶν παιδίων. Εἶνε δὲ τόσον ἐπαισθητὴ ἡ ἐπήρεια τοῦ φωτὸς εἰς τὴν ὑπαρξίν μας, ὥστε ἐάν ἐπὶ πολλὰς ὥρας μεινῶμεν εἰς τὸ δωμάτιόν μας μὲ τὰ παράθυρα κατὰκλειστα, αἰσθανόμεθα ἐνδύμυχόν τινα ἀνησυχίαν καὶ βάρος τι ἀνεξήγητον εἰς τὴν καρδίαν· ἅμα δὲ ἀνοιξόμεν τὰ παράθυρα, πάραυτα ἀνακουφίζομεθα, καὶ μᾶς φαίνεται ὡς ν' ἀφαιρῆται βάρος τι ἀπὸ τὴν καρδίαν μας. Δικαίως δ' ἄρα εἶπεν ὁ ἔθνικὸς ἡμῶν ποιητὴς Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, ὅτι «τὸ φῶς δροσίζει τὴν καρδίαν ὡς τὸ νερὸ τὰ χεῖλη». Αὐτοὶ πραγματικῶς οὐ μόνον ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα αὐτὸ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ φωτὸς δι' αἰσθημάτων λίαν ὀχληροῦ, καὶ κατὰ πολλὰ ὁμοίον τῷ τῆς δίψης· ἡ δὲ ἱκανοποίησις αὐτοῦ εὐαρεστεῖ καὶ εὐφραίνει τὴν ἀνθρώπιν ἕσσαν καὶ ἡ δι' ὕδατος ἱκανοποίησις τοῦ αἰσθηματος τῆς δίψης.

*Εἶναι ἰσχυρὸν.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Περὶ τῆς τροπῆς βαθμῶν τοῦ θερμομέτρου κατὰ Κέλσιον εἰς βαθμοὺς κατὰ Ῥεωμόρον.

Οἱ βαθμοὶ τῆς θερμοκρασίας οἱ παρεχόμενοι ὑπὸ τοῦ μετεωρολογικοῦ δελτίου τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν σημειοῦνται εἰς βαθμοὺς τῆς ἑκατονταβάθμου διαίρεσεως τοῦ θερμομέτρου, ἢ ὅπως κοινῶς λέγεται εἰς βαθμοὺς Κελσίου. Πολλοὶ ὅμως ἔχουσι θερμομέτρα τῆς κατὰ Ῥεωμόρον διαίρεσεως εἰς 80 βαθμοὺς καὶ εἰνε συνειθισμένοι εἰς τὴν διαίρεσιν ταύτην, μάλιστα δὲ τοῦτο εἰνε πολὺ σῶηθες παρ' ἡμῖν. Πρὸς εὐκολίαν λοιπὸν αὐτῶν ὅπως μετατρέψωσι τοὺς βαθμοὺς Κελσίου εἰς βαθμοὺς Ῥεωμόρου, καὶ τ'ἀνάπαλιν, σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς:

Ἡ θερμοκρασία 0° εἰνε ἡ τοῦ τηκόμενου πάγου καὶ διὰ τὴν μίαν καὶ διὰ τὴν ἄλλην διαίρεσιν καὶ εἰνε πάντοτε ἡ αὐτὴ, ὅταν ἐμβάψωμεν τὴν σφαῖραν τοῦ θερμομέτρου τὴν περιέχου-

σαν τὸν ὑδράργυρον εἰς τηκόμενον πάγον. Ἐὰν ἐμβάψωμεν αὐτὴν ἐντὸς ὕδατος ζέοντος εἰς μεταλλινὸν ἀγγεῖον, ὃ ὑδράργυρος ἀνυψοῦται εἰς σταθερὸν σημεῖον, ὅσον χρόνον καὶ ἂν ἀφήσωμεν τὸ θερμομέτρον ἐντὸς τοῦ ὕδατος αὐτοῦ. Τὸ μετὰξὺ τοῦ σημείου αὐτοῦ καὶ τοῦ 0 σταθεροῦ διάστημα ὃ μὲν Ῥεωμόρος διήρσεν εἰς 80 βαθμοὺς, ὃ δὲ Κέλσιος εἰς 100, ὅθεν ἔπεται ὅτι 80° Ῥ. ἰσοδυναμοῦσι πρὸς 100° Κ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ αὐτὸ διάστημα διαιρεῖται κατὰ μὲν Ῥεωμόρον εἰς μικρότερον ἀριθμὸν, κατὰ Κέλσιον δὲ εἰς μεγαλύτερον, ἔπεται ὅτι οἱ βαθμοὶ τοῦ Ῥεωμόρου εἰνε μείζονες τῶν τοῦ Κελσίου. Ἐὰν λοιπὸν ἡ θερμοκρασία μεταβληθῇ κατὰ 1° Ῥ. ἢ μεταβολὴ εἰνε μείζων παρὰ ἐὰν μεταβληθῇ κατὰ 1° Κ. Ἐὰν ἡ θερμοκρασία ἦνε 10° Ῥ., αὕτη εἰνε μείζων παρὰ ἐὰν ἦνε 10° Κ.

Ὅπως τρέψωμεν ἐκθμῶς τῆς μιᾶς διαίρεσεως εἰς βαθμοὺς τῆς ἑτέρας, ἀναλογίζομεθα ὅτι 80° Ῥ. ἰσοῦνται πρὸς 100° Κ., ἐπομένως ὁ λόγος 1° Ῥ. πρὸς 1° Κ. εἰνε $\frac{100}{80}$ καὶ τ'ἀνάπαλιν 1° Κ. πρὸς 1° Ῥ. εἰνε $\frac{80}{100}$. Τὸ $\frac{100}{80}$ ἰσοῦται ἀπλοποιούμενον πρὸς $\frac{5}{4}$, τὸ δὲ $\frac{80}{100}$ πρὸς $\frac{4}{5}$. Ἐὰν λοιπὸν πρόκειται νὰ τρέψωμεν βαθμοὺς Ῥεωμόρου εἰς βαθμοὺς Κελσίου πρέπει νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἐπὶ $\frac{5}{4}$. Ἐστω π.χ. νὰ τραπέσω 24 βαθμοὶ Ῥεωμόρου εἰς βαθμοὺς Κελσίου. Πολλαπλασιάσω τὸ 24 ἐπὶ $\frac{5}{4}$ ἢτοι 24 $\times \frac{5}{4}$ καὶ εὐρίσκω, πολλαπλασιάζων τὸ 24 ἐπὶ τὸν ἀριθμητὴν 5 καὶ διαίρων τὸ γινόμενον 120 διὰ τοῦ παρανομαστοῦ 4, τὸν ἀριθμὸν 30. Λοιπὸν 24° Ῥ. = 30° Κ. Ἐστω ἀντιστρόφως νὰ στρέψω 20 βαθμοὺς Κελσίου εἰς βαθμοὺς Ῥεωμόρου. Πολλαπλασιάσω τὸ 20 ἐπὶ τὸ κλάσμα $\frac{4}{5}$ ἢτοι 20 $\times \frac{4}{5}$ καὶ εὐρίσκω, πολλαπλασιάζων τὸ 20 ἐπὶ 4 καὶ διαίρων τὸ γινόμενον 80 διὰ 5, τὸν ἀριθμὸν 16. Λοιπὸν 20 Κ. = 16 Ῥ.

Εἰς τὸ δελτίον σημειοῦνται ὅχι μόνον οἱ ἀκέραιοι βαθμοὶ, ἀλλὰ καὶ τὸ δέκατον αὐτῶν πρὸς μείζονα ἀκρίβειαν τῆς μετρήσεως τῆς θερμοκρασίας· οὕτω π.χ. ἡ ἐλαχίστη θερμοκρασία τῆς 18^{ος} Ἰανουαρίου ε.ε. σημειοῦται ὡς ἴση πρὸς 3^{ος} 8 Κ' αὕτη δηλαδὴ ἦτο κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν 3 βαθμῶν καὶ 8 δεκάτων τοῦ βαθμοῦ, δηλαδὴ μεγαλειτέρα τῶν 3 καὶ ὀλίγον μικροτέρα τῶν 4 βαθμῶν. Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς αὐτῆς πρόκειται νὰ τραπέῃ εἰς βαθμοὺς Ῥεωμόρου, πάλιν πρέπει νὰ τὸν πολλαπλασιάσωμεν ἐπὶ $\frac{4}{5}$ καὶ τὸ γινόμενον 15,2 νὰ διαίρῶμεν διὰ 5 καὶ οὕτως εὐρίσκομεν 3,0 ἢτοι 3^{ος} 8 Κ. = 3^{ος} 0 Ῥ.

Οἱ Ὀλλανδοὶ οὐδεμίαν αἰσθάνονται συμπάθειαν πρὸς τοὺς ἔχοντας χρεῖα, φρονούντες ὅτι οὗτοι ἂν μὲν ἦνε πτωχοὶ, συντηροῦνται διὰ ζημίας τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν, ἂν δὲ πλοῦσοι, διαπάγεις τῶν κληρονόμων τῶν.

ΑΥΘΗΡΕΙ—ΤΥΠΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΣΤΗΡΗΣΙΑΣ, ΟΣΟΣ ΒΑΡΝΗΣ, 11.